

Ruqəyyə Kəbiri

ÜRƏYİM AĞRIYIR

Bir ana və tibb işçisi olaraq ömrünü xəstəxana-əv və kitablarda keçirən Ruqəyyə Kəbiri hekayələrində zaman-zaman Kafkanın “Çevrilmə”sinin fərqli epizodlarını yaşadır, ancaq burada çevrilməyə məruz qalan personaj daha subyektiv, daha ümidli, daha həyəcanlı və tək sözlə desək, yaşam dolu bir Qadındır. “Mavayıl” adlı hekayədə xəstələnərək əməliyyat keçirən, pis qoxuyan, gündən-günə ailəsi və həyatdan uzaq düşən bir qadın “Bu gecədən otağım tün çiçəyinin ətri ilə dolacaq”, – deyə düşünüür, həyatını sürdürür və təslim olmaq fikrini bir an olsun yaxına buraxmır. Burada, haradasa bir inad, yorğun bir inad görünür. Başqa bir hekayəsində qocalar evinə getmək istəyən qadın orada özü-özünü qorumaq istəyir. Eyni durum “Mavayıl” hekayəsində də gözə dəyir. Bağırsağının başını cərrahların bir kisəyə bağladığı qadın, canının zəhərini o kisəyə tökür. Bu qadının orqanizminin nədən bu günə düşdüyü oxucuya bəlli deyil. Bəlkə də bu cür anormal bir səviyyədə bədəndən dışarı tökülən bu zəhər, sadəcə, yaşam zəhəridir...

Az 2

Ruqəyyə Kəbiri
ÜRƏYİM AĞRIYIR
Bakı, “Qanun Nəşriyyatı”, 2012
140 səhifə

ISBN – 978-9952-26-269-8

© “Qanun Nəşriyyatı”, 2012

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pros., II Alatava 9
Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18
Mobil: (+994 55) 212 42 37
e-mail: info@qanun.az
www.qanun.az

Ünvan

Çanta dolu kitabı kiçik çamadanı ilə birlikdə sürütləyə-sürütləyə qapının ağzına qoyub bağçanın qırağında dayandı. Divar dibindəki sarı Roza çiçəyindən ancaq solmuş bir buta qalmışdır. Nanə-reyhan iyi burnuna doldu. Əlini bağçanın dövrələyən daşlarboyunca ucalan nanələrə uzatdı. İki tel qoparıb tozunu barmaqları ilə sildikdən sonra ağzına qoydu. Ətirli nanənin dadı dilində yayılıb boğazını yandırdı.

Otaqda telefon zəngi çalındı. Zəng səsini vecinə almadan yerə tökülmüş solğun heyva yarpaqlarını yavaş-yavaş süpürüb bir bucağa yığdı. Süpürgəni kərdinin qırağına atıb qalxanda belindən ağır sancı tutdu. Həraxşamki kimi heyva ağacının altındakı çarpayıda oturdu. Ancaq bu gün heç bir kitab oxumayacaqdır. Axşamlar bir-iki saat ağacın altında oxuyub yazırdı.

Payız onun həyətində heyva qoxusu verərdi. Uşaqlıqdan heyvaya ağzı sulanardı. Mədrəsədə

nazimin gözündən iraq, qapıların çərçivəsində əzdiyi heyvaların dadı hələ də damağında idi. Oturduğu yerdən həyətin hər yerinə göz gəzdirdi. Gözləri bir az sulandı. Qalxıb otağa getmək istəyəndə yenə əlini belinə apardı.

Pillələri yuxarı çıxmamış qayıdıb, iki yetkin gülöyş¹ heyva dərdi. Heyvaların ikisini də çantasında, paltarlarının arasında yerləşdirdi. Pillələri çıxarkən diz oynaqlarının şıqqıltısı, sürütmələrinin tıqqıltısına qarışdı. Eyvanda barmaqlığa söykənib bir də bağçaya göz gəzdirdi.

Yataq otağında balıncını qucaqlayıb pəncərəyə donuxdu. Qarşıdakı aynada, beli bükülü bir heykəl kimi görünürdü. Telefon yenə zəng çaldı. Balıncı yorğanın altında yerləşdirib, yorğanın qırışıqlarını düzəltdi. Dolabın qapısını açıb bir-birinin üstünə düzülmüş boğçalara baxanda, telefonun zəngi kəsildi. Boğçaların birini açıb içindəki tiyə dəyməmiş² qumaşları çıxartdı. Qumaşların qatından bir qəlib sabun yerə düşdü. Sabunu burnuna tutub dərindən qoxuladı. Sabunun üz qabığındakı

¹ Turşa-şirin meyvə.

² Tikilməmiş parça. Biçilməmiş parça.

sarı saçlı qız, üzünə gülürdü. Boğçadan tirmə bir dəsmal götürdü, qalanını yenə boğçaya yerləşdirib bağlamayı düydünlədi.

Dolabı bağlayarkən qapının cırıltı səsi ürəyini darıxdırdı. "Yadımda olsun əncaməni¹ yağlayım", – dedi. Ərinin şəklini miz üstündən götürüb əlini çərçivənin şüşəsinə çəkdi. Nədənsə şüşə yenə tozlu görünürdü. Çərçivənin dalındakı nazik taxta vərəqi eşiyə çəkəndə şəkil yerə düşdü. Şüşə dalındakı tozu üflədi. Şəkli yenidən yerinə qaytarıb tirmə dəsmalın içinə bükərək mizin çəkməcəsinə qoydu.

Otağın qapısını bağlayıb mətbəxə getdi. Pəncərədən qaz ocağının üstünə düşən işıq gözlərini qamaşdırdı. Soyuducunu şəbəkədən ayıraraq rahatladı. Boş soyuducunun içinə bir də yoxladı. Qab yerindəki stəkanı dolabın içinə qoymazdan əvvəl kran suyu ilə doldurub içdi.

Mətbəxdə oturub mizə dirsəkləndi. Salonun uşaqların ucalan hay-küyü qulaqlarına dolurdu. Telefonun zəngi onu uşaqların hay-küyündən uzaqlaşdırdı.

Salona keçdi. Televizorun yanındakı şəkli

¹ Lovlova.

götürüb baxdı. Şəkildə iki yeniyetmə oğlan gülürdü. "Qaytarmağa gəlsələr də, sözümdən dönməyəcəyəm!" – ürəyindən keçirdi. Çərçivəli şəkli yerinə qoyub asta addımlarla aynanın qabağından sovuşanda, bir an dayansa da özünə baxmadı.

Paltosunu geyib örpəyini başına saldı. Telefon dəstəyini qaldırıb bir az dayandı, sonra nömrəni yığmağa başladı.

"Bir maşın istəyirəm, – dedi, – qocalar evinə!"

Dəstəyi astaca yerinə qoydu. Telefon bir də zəng çalanda naqili xətdən ayırıb ayağa durdu. Çantasını qolundan asıb otaqdan eyvana çıxdı. Beli sızım-sızım sızılıdı. Dəqiqələrcə dayanıb həyətə baxdı. Küçə qapısını açıb eşiyə çıxdı. Divardan küçənin piyada yoluna tökülən heyva yarpaqları, yoldan ötənlərin ayaqları altında xış-xış xışıldayırdı.

Qadının saçları sarı rəngli örpəyinin altında gümüşü rəngə çalırdı.

May, 2009

Qar yağır

Qadın pəncərədən binanın qarşısındakı parka baxır və düşünür. "Göy qızırdır haa... Qar yağacaq!" Kompüter başında oturan oğluna baxıb, deyir: "Yorulmadın?!" Oğlan başını monitordan qaldırıb heç bir söz eşitməmiş kimi, donuq baxışlarla onun üzünə baxır.

Anası: "Göy qızırdır, qar yağacaqdır!" – deyəndə, bacıları ilə birlikdə pəncərənin qabağına qaçıb qarın yağmasını gözləyirdilər. Qızaran buludlardan qar yağar-yağmaz, boyun-boğazlarına bir şal bürüyüb həyəətə qaçar, qartopu oynayır, qar üstündə sürüşərdilər. Qar adamı düzəldib onu öz köhnə paltarları ilə geyindirirdilər. Barmaqları donsa da, veclərinə almadan, qar adamı düzəlib başa çatmayınca evə dönməzdilər. Bütün qış boyu qar adamı həyətin bir bucağından gözətçi kimi onların gəlib-getməsini gözlərdi!

Bir dəfə paltarının iki düyməsini qoparıb

onlardan qar adamına göz qoyanda anasından olmazın kötək yemişdir. Göz yaşları yanağında buz bağlamışdır. Həmən il qar adamı kor bir gözətçi kimi, həyətin bir bucağında donub qalmışdır!

Pəncərənin qabağından uzaqlaşib həyat yoldaşının yanında oturdu. "Qar yağacaq! Göy yaman qızarıb..." – deyir.

Kişi əlindəki qəzeti elə diqqətlə oxuyur ki, yanında birinin əyləşib-əyləşmədiyini hiss eləmir, o da qalsın, sözlərini eşidə!

Ayağa durur. Yenə pəncərəyə yaxınlaşıb buludlara baxır. Ərinin əlindəki qəzetin xışiltısı qulaqlarına əzab verir. Toz dəsmalını götürüb evin canına düşür. Şüşə mizləri büllur kimi parıldadır. Televizorun tozunu alıb, şüşəsində öz şəklinə baxır.

"Darugər" markalı şüşətəmizləyicini yataq otağındakı güzgüyə fısıldadır. Dəsmalı güzgüyə çəkəndə, bir an dayanır. Ağ çiçək kimi güzgüyə yağan qar dənələri, mavi şüşə təmizləyənlə bir-birinə qarışır, sanki sulu qar qiyamət qoparır. Dəsmalı yerə atıb sevinclə deyir: "Qar!... Özü də gör necə yağır!"

Bir saat, bəlkə də çox, pəncərənin önündən tərپənmədən bina qarşısındakı parka

göz dikib. Qar dayanmadan yağır. Uşaqların bir neçəsi qarı ovuclarında yumrulayıb bir-birinin üz-gözünə çırpırlar. Bir-ikisi də qar üstündə sürüşür.

Salonda oyan-buyana gedir. Həyat yoldaşının önünə sərilən qəzeti ayaqlayır. Qəzet xışıldayır. Yoldaşı başını qaldırıb ayaqlarına belə baxmır.

Beynində bir fikir qımıldayır, ancaq öz yaşını, bir də dən düşmüş saçlarını düşünür. Güzgüyə baxıb ağarmış saçlarına əl çəkir. Gözlərinə gülür. İxtiyarsız hərəkətə gəlir. Paltar dolabına sarı gedir. Geyinir. Əlcəklərini götürür. Boyunboğazına qalın bir şal bürüyür.

Evdən çıxanda həyat yoldaşının: "Hara gedirsən?" – sualına cavab vermədən qapını örtür.

Əlcəklərini geyə-geyə parkdakı uşaqların gülüşünə qoşulur. Bir-iki qartopu üzünə, başına dəyir. Ovuclarını qarla doldurub uşaqlara sarı qaçır.

Binanın pəncərələrinə baxdıqda həyat yoldaşı ilə oğlu, bir də pəncərə arxasından baxan qonşular, cansız heykəl kimi görünürlər...

Fevral, 2007

Aslanın erkəyi, dişisi olmaz

Ey-vay! İndi hamısı calanacaq. Gör nə ayaqaltılarını sürütləyə-sürütləyə o başdan-bu başa qaçır! Kaş mən də onun kimi yüngül olaydım. Buna bax, sən Allah!... Mən iki boşqabı belə əlimdə tuta bilmirəm; atam doğrudan deyir ha "əlinin tutumu yoxdur", gör neçə stəkan-nəlbəkini bir əlində tutub aparır. Canı da yoxdur. O cılız canı ilə necə də qıvraq-qıvraq hərlənir. Mənə tay deyil ki, iki addım getməmiş nəfəsi kəsilsin. Nə eləyim, nə olsun ki!

Biri yoxdur ona desin ki, o stəkan-nəlbəkiləri yavaş yığ daa... Çaq-çuq. Çaq-çuq. Offf, bir əlində iki qəlyan başı, o biri əlində isə neçə dənə çay... Elə bil, bu dəqiqə ürəyim qopacaq. Həyəcandan öldüm ki!

Axı mənə deyən yoxdur, səfeh qız, sənə nə? Başını sal aşağı, çayını iç dəə... Özündən yekə poxlar yeyib, gəlib oturubsan burda, hələ pis-pis dəə...

Daha o qarayanız cılıza oğlana baxma-

yacağam. Deyir, bəs nə var. Qoy yazıq oğlan işini görsün. Gördün birdən çaşdı, stəkan-nəlbəki əlində qəhvəxananın ortasına uzandı. Amma yooo... Yazıqdır. Yıxılırsa, barı əlindəki stəkanlar boş ola. Yoxsa yanar, pör-şələnər. Məni qarğıyar, ala-qarı¹ deyər, yazı-ğam. Özü də nifrın eləməsə anası qarğış edər. Onun sir-sifətindən bəllidir ki, anası lap saqqız partladan Xədicələrdən biridir.

Ancaq nə məzəli olar indi mənə baxarkən ayağı mizin ayağına toxunsun!... Ürəyimə yağ kimi yayılar ki, mənə də vurulan biri var. Qəhvəçi şeyird olsun da, nə olar ki! Onun da ürəyi var daa...

Gic Ramin! Elə bərk-bərk yapışib o qara pı-s-pıslıdan ki, guya göydən zənbillə düşüb. Deyirlər haa, qonşunun toyuğu qaz görünər. Təbrizin ağappaq, balıq kimi ətli-canlı, qaraqaş, qaragöz qızlarını görmür ki! Maymağın biridir. Bilmirəm zəncilərə bənzəyən Pərisanın qapqara sifətində nə görüb. Əti-qanı da yoxdur. Bütün sür-sümükdür. Onun çılpacanını hamamda görməlidir, baa... Ütölmüş toyuqdan seçilməz. Gic Ramin! Ancaq elə

¹ Hərzə söz.

Pərisa, o dovşan dişi ilə qırıldatsın, qırcansın, hırıldasın, əzilsin-büzülsün, onun da ağı başından çıxsın.

Rəna dedi haa, Şərərə! Dəyməz! “Touch screen Nokia” nədir ki, ondan ötrü gedib o qədər kişinin içinə girəsən?!” Ona deyə bil-mədim ki, mənim dərdim Nokia deyil...

Doğrudan da, dəyərdimi?! Səfehləmişdim, mərc elədim! Kimə görə axı? Nə olsun ki? Rəna haradan bilsin ki... Kaş elə dərdim Nokia dərdi olaydı. Ağzımdan söz çıxan kimi atam hələ Nokia nədir, Apple də alardı.

Nə bilim! Mənim elə bu lotubazlığım, həmişə başıma bəla olur. Oğlanlar məni özlərinə sirdaş bilirlər. Səfehəm də... Elə ancaq qızlarla onların arasında söz aparım, gətirim. Gör neçə dəfə könülsüz-könülsüz, Raminlə Pərisanın arasında söz daşımışam! Hələ on da bir o qədər açıq deyildilər.

O gün elə Rəna: “Daş başına qız! Az onabuna qulluq elə, öz başına bir çarə qıl”, – deyəndə, niyə narahat oldum? Düz deyir də... Üç ildə bu universitetdə üç karagələn adam belə çıxarıb qarşıma. Görürəm! Məni bəyənen elə bu qəhvəçi şəyird olacaq...

Ey vay canın yansın, oğlan! Elə bil, əməli

azıb. Gör nə də gözaltı mənə baxa-baxa fıfıra kimi fırldayır! Gic Ramin! Bu qara arığın qadası sənə gəlsin; bunca da olmadın. Bura bax!... Görəsən o narıncı köynəklə bir-birlərinə nə deyirlər? Hökmən məndən danışrlar ha...

Canımdan niyə belə istilik keçdi? Mən ki, utancaq deyiləm. Hər gün universitetdə yüz nəfərlə üz-üzə dururam. Amma narıncı köynəyin gözlərindən bəllidir ki, saman altından su yeridən, yer altından yasa gedəndi haa... Lap cələsini qırmış üç tüləmədi.

Əlindəki təsbehə bax! Dənələri, elə bil, yaşıl şardır. Ancaq boynunda qoçu yaylığı əskikdir... Gör necə də qəlyanı xoruldadır!

Zəhləm tənbəki iyindən gedir. Vax-vax... Burnum acışdı, min rəhmət siqaretə. Səfehləmişəm, haa... Axı bəyəm siqaretin özü də tütün deyil?! Nə bilim, tütün də olsa, onun iyinə adət eləmişəm. Evdə atam fısqırdır, universitetdə isə Raminlə yoldaşları. Şükür Allaha, qardaşım da məzuniyyətə gələndə atamdan gizlin, otağında tüstülədir. Amma qəlyanın qoxusu boğazımı acışdırır. Gözlərimi sulandırır. Yəqin, gözlərim qızarıb.

Vaaay... Qəhvəçinin yanında oturan gör necə də babama oxşayır! Yoox... Babamdan bir az yaşlıdır. Allah eləməsin biri məni burda görsün haa... Babam bilsə ki, mərc eləyib qəhvəyə gəlmişəm, nə deyər!

Bilirəm: "Gözümüz aydın! Qız nədir, bu işlər nədir?! Qəhvə hara... Sən hara... Yaxşı məni biabır elədin, – deyər. – Məni el-aləm içində rüsvay elədin, indi ananın sümükləri qəbirdə tir-tir titrəyir..."

Bax ora... Dedim bəs qəhvəçi şəyird yazıqdan-zaddandır! Necə də stəkan yuyan qoca kişi ilə dikbədik deyışir. Gör necə yazığın beli bükülüb! Qup-quru qaxdı, elə bil. Bir dəri, bir sümükdür!... Siqaret dodağında stəkan yumağını da gördüm. Yaxşı, vallah təzə işdir! Amma o da, deyəsən, tir-yakidir ha, sir-sifətindən tökülür. De də, niyə qəhvəçi şəyird bədbəxt kişini günün günorta çağında gözü baxa-baxa yeyir! Nə bilim, bəlkə də atasıdır?!

Hə!... Əlində məcməyi gəlir. Mənə gətirir haa. Kaş piti istəyərdim. Amma doğrusu, utandım bu qədər kişinin içində çörək doğrayım. Kababın çörək doğraması yox, yeməyi də rahatdır. İki-üç bəlləyə höpüdərəm.

Qoy stəkanı qırağa çəkim. Az qalmışdı yadımdan çıxsın. Ramin qəhvəyə girmədən sanki hansı isə bir musiqini dilaltı pıçıldayırdı, mənə dedi: "Çayın biri faydadır, ikincisi qaydadır, üçüncüsü nəhsdir, dördüncü bəsdir, çıxdı beşə, vur on beşə! Çay nədir?! Say nədir?! Bir də dedi, yadımdan çıxmasın qəhvədə çay içmək istəməyəndə nəlbəkini stəkanın başına çevirərlər. Onda çayın ardı kəsilir. Qəhvəçilər arasında adət belədir".

Qoy cəhənnəm olsun. İnşallah o qara gədə cılız canı ilə təpəsi üstə yerə yığılar. Mən deyirdim bəs yazıq-zaddır! Duzsuzun biri duzsuz! Ruf məcməyini miz üstə qoyarkən sağ ol, – dediyimdə, gözləri parıldadı. Elə bil, ömründə qız görməmişdi. Dili açıldı, səfəhin biri səfeh! Stəkan-nəlbəkini götürəndə mənə deyir "xoşgil xanım! Nənəm-bacım olasınız. Qəhvənin adətlərini yaxşı bilirsiniz ha". Az qaldı məcməyini başına çırpım. Şeytan deyir ki, dur, qəhvənin ortasında qulağının dibini qızdır. Allahımdandır bu dəfə əlində çay gətirəndə təpəsi üstə yerə gəlsin.

Ey vay!... Bu, nədir?! Öləsən, qan əndərəsən pişik! Məni niyə belə diksindirdin?! Bax, gör necə hamı mənə güldü. Hələ qəhvəçiyə

bax! Utanmır, nəvəsi boyda qıza gülür. Nə var?! Haradan biləydim ayağıma sürtüşən pişikdir! Qəhvə nədir, pişik nədir?! Axı məgər bura qəssab dükanıdır?!

Biri yoxdur bu qəhvəçiyə desin, mənə güldüyün yerdə, başının üstündə, divardakı şəkillərə gül elə... Maşallah, biri-birindən gözəldir. Papaqlıya bax! Geydiyi o kofta-şalvara bax! Elə bil, siçanı torbaya salıblar. Deyirəm, divara şəkil asırsan, barı əməlli-başlısını as da... Yenə o türbənin qabağında duran. Gör necə də ədəb-ərkanla əlini döşünə qoyub! Elə bil, qəhvəyə girənlərin qabağında iki qat əyiləcək.

Ağa babamın da belə şəkilləri var idi. Amma ağa babam onda uşaq idi. Atasının yanında türbənin qabağında durub, o da əlini sinəsinə qoyub. Şəkildə çox duzlu, göyçək görünür.

Amma nə gülməli olar, qəhvəyə girənlər qəhvəçiyə deyil, türbə qabağında duran kişi-yə salam verələr! Bunu Raminə deyəcəyəm. O, mırıtcıdır. Belə sözlərdən ötrü ölür.

Biri də yoxdur mənə desin, başını aşağı sal, xörəyini ye də. Yəqin Ramin dibdə-bu-

caqda durub məni güdür haa... Deyirdi bəs utanacağam. Qəhvəyə girə bilməyəcəyəm. Nədir ki?! Düz deyirdin, Pərisanı qəhvəyə göndərərdin! O gəlsəydi, indi siçan kimi mizin dalında gizlənmişdi; zağ-zağ əsirdi, bəlkə də bu acgöz pişik onu yemişdi. Gör necə də yaşıl gözləri ilə məni süzür, gözləri, narıncı köynəklinin əlindəki təsbehin dənələrinə oxşayır. Qoy bir parça kabab qoparıb qabağına atım, yoxsa ona yemək verməsəm, ilanları gəlib yuxuda məni sancar.

Elə bil, bəyənmədi. Qarnı toxdur. Nə oldu?! Hara getdi?! Bura bax... Nə də həyalı pişik imiş. Deyəsən, çini qabda qoymaqdan pay uman pişiklərdən deyil ha... Kababı səndəlin altına çəkib orda yeyir.

Di qoca qəhvəçi, bu pişikdən öyrən də... Mənim pişikdən çəkinməyimə elə gülürsən ki!... Yaşından utanıb bir söz demədim. Gəndəndə ona deyəcəyəm; birini, lağa qoyanda heç olmasa, üzünü başqa tərəfə çevir, əlini ağzına qoy...

Aaaay... O, nədir, o kişinin ayağının yanında?!... Çəlik?!... Ayaq əvəzinə çəlik?!... Gözlərim, görəsən, tərs görmür?!... Deyəsən,

o birayaqlıdır! Yazıq... Ürəyim xarab oldu. Mən iki ayağımla, iki addım düz yol yeriyyə bilmirəm; bu kişi necə bir ayaqla yeriyyir!

Nə də şaqqavatlı, boy-buxun şələlidir, yaxası gör harayacan da açıqdır! Vax-vax... Sinəsinin tüklərinə bax! Qapqaradır. Deyən yoxdur yaxanı bağla daa... Nədir belə! Adamın zəhleyizəndi gedir. Yəqin ki, bədənində yara izi çoxdur... Ayağı elə olsa, gör bədəni necədir!

Eeeee... Zəhləm getmiş, səfeh adam! Axmaq kişi!... Deyir bəs kimdir! Hələ utanmır o ayağı ilə mənə göz də vurur. Gör bu iki-ayaqlı olsaydı, nə edərdi?! Allah dağına baxar, qarını yağıdır. Düz deyiblər; dəvənin qanadı olsaydı, yıxmamış dam qoymazdı...

...Deyən gərək, sən burda nə qələt qarışdırırsan! Sən də elə onun yerinə olsaydın, ətli-canlı birisini görsəydin, göz vurmaq yaxşıdır, bəlkə bir əl də uzadardın. Elə məndə də var axı!... Utanmaz-utanmaz təkbaşına gəlib girmişəm bir belə acgöz kişinin içinə, hələ xalxa irad da tuturam. Yəqin, gözləri ilə indi mənim boy-buxunumu atdan üstə ölçürlər ha...

Yarım saat da ötsəydi durub qaçardım.

Raminin də mobil telefonu təpəsinə dəysin. Nə özünü istəyirəm, nə də mobilini! Heç qeyrəti yox imiş. Ağzını açıb bir kəlmə də demədi ki, getmə! Mən nə bilim qəhvəxana necə yerdir. Burda nə pox yeyərlər. Elə o qurumuş, qazalax Pərisa onun başından da artıqdır. Mən səfeh! Qoy ikisi də cəhənnəm olsun.

O yaraşıklı, göyçək oğlanın yanında oturan, gör necə də gözümə tanış gəlir! Olmaya qonşularımızdan ola!... Yoouooo. Bizim elə qonşumuz yoxdur. Bəs harada görmüşəm?! Hə... İndi yadıma düşdü. Lap elə özüdür. Ağa babam gildə qəlyan küpünün üstündəki Nəsrəddin Şahdır. Gör necə də qəlyan damağında nəşələnir! Ağa babam burda olsaydı, deyərdi, o yanındakı da "Məlicək"dir. Mən gic! Hələ Məlicəkin kim olduğunu təzə bilmişəm. Elə bu gündə universitetdə rəsm olub. Saçların uzatmaqları bəs deyildi, qaşlarına sap da salırlar. Pox yedi qızlar!

Hələ o gün Rəna deyirdi, biri gözlərinə karandaş çəkib müəllimin qabağında oturmuşdur...

O pəncərə qabağında oturan gör necə də Raminə oxşayır! Eeee... Elə özüdür də... Nə vaxt gəldiyini görmədim!

Elə bil, məni tanımır. Hökmən Pərisa qurub göndərib. Axı ölür onun-bunun işinə burnunu soxmaqdan ötrü. Qoy yansın-tökülsün. Qəhvədən ona heç nə deməyəcəyəm.

Bəs ki gözüm orda-burda qaldı, kababın yağı dondu.

Axeeeeey... Yarım saat qurtardı. Qoy elə bu kababın hamısını pişiyə verim yazıqdı, həyalı pişikdir.

Ramin xan! Bax gör indi necə də dimdik bu qədər kişinin önündən sovuşacağam. Sən elə get o qara pıç-pıçlının dalınca sürün. Hər yerdə car çək ki, Şərarə əl-ayaqsızdır. Hələ bax! Bir iş də görürəm ağzın açıla qalsın. Qoy əlimi bağrıma qoyum. Qəhvəçinin başı üstündə, zərih qabağında duran kişi ilə sağollaşım.

Neylədim ki! Qəhvəçinin gözləri niyə təpəsinə çıxdı!...

Dekabr, 2010

Ürəyim ağrır

Axxxxx... Dedim haa, dişim yaman ağrır! Qulaq asmadı ki, dəmir qapını üzümə çırpanda, elə bil, dişimin kökündən ıldırım çaxdı.

Kaş evimizdə olardım. Anam heç olmasa dişimin dibinə mixək tozu qoyardı. Uşaqılıqda mixəyi dişimin dibinə tökəndə ağrı ıldırım kimi çaxardı. Amma bir azdan kəsilərdi. Atam: "Mixəyi at o yana", – deyərdi. Siqaretinin tüstüsünü sinəsinə doldurub, dişimin dibinə üfürərdi. Anam: "Mixək ağrını kəsdi", – deyərdi, atam isə "Tüstü keyitdi", – deyərdi.

Kaş indi bir çimdik mixək tozu olardı. Deyən gərək axı burda mixək haradan tapılacaq. "Siqaret tüstüsü diş ağrısını kəsər!" – qarşı kameradakı qadın deyirdi. O qadından çəkinməşəydim, siqaretinin tüstüsünü dişimin dibinə üfürün! – deyərdim. Öpsəydi də öpmüşdü də, canım çıxmazdı ki, heç olmasa, bu diş ağrısından ölməzdim.

Yooooo...x, öpməkdən qorxuram. Öpməkdən yox ki... Bəlkə o da Atilla kimi öpəndən sonra...

O, Atilla kimi öpməyi bacarmaz. Ayı deyil ki, kişi sifət olsa da, qarabuğdayı, cılız, qısa boylu bir qadındır. Göyərmiş dodaqları qaraya çalır. O qədər siqaret çəkir ki, saralmış dişləri heç ağrımır.

Atilla ilə diş klinikasına gedəndə ayı kimi deyildi. Ədəbli idi. Məndən qabaq qapıdan girmirdi. Liftdə məni öpərkən: "Başım gicəlidir!" – dedim. Yıxılmayım deyə, qolumdan tutdu. "Teatr ulduzu olacağam, səninlə evlənəcəyəm", – dedi. Güldüm. Dedim, "Yer ulduzu? Yoxsa göy?" Əlimi sıxdı. O da güldü.

Atillanın ulduzu sönüb. Həm yerdə, həm göydə. Dedilər, mənim də ulduzum bu gecə sönəcək. Dan ulduzu ilə birlikdə sönəcək. Dedilər, Atillanın anası gələcək. Anam gəlməz. Qoymazlar gəlsin. Atillanın anası deyib mənim ulduzumu özü söndürəcək. Görəsən, bu baca çərçivəsindəki göydə, ulduzların hansı mənim ulduzumdur?! İçəridə gecəgündüz heç vaxt bəlli olmur! Nə yaxşı öl-

məzdən əvvəl adama bir baca boyunca gecə verirlər.

Evimizin pəncərələri otaqların eni ölçüdədir. Ulduzlar, elə yaxın görünürdü ki, deyirdim, əlimi uzatsam, ulduzları dərə bilərəm. Əlimi yatağımdan pəncərəyə uzadardım. Qolum qısa idi, yoxsa şüşənin dalından bir ovuc ulduz dərərdim. İndi nə qədər boylansam da, əlim hələ bacaya çatmır. Çatsaydı, barmaqlıqlardan aslanardım. Başımı hər tərəfə dolandırardım. Bəlkə uzaqdakı ulduzları görüm. Görəsən hansımız tez sönəcəyik? Mən, yoxsa ulduzum?! Bəlkə bir-birimizə baxa-baxa söndük elə?!...

Son arzumu soruşsalar, "Gözlərimi bağlamayın!", – deyəcəyəm. Yoox! Olmasa bağlasınlar, bəlkə qorxdum!

Qarşı kameradakı qadın siqaretinin tüstüsünü dişimin dibinə üfürmədi. Məni başına basıb: "Qorxma!", – dedi. "Neçə saniyə çəkər!". Qorxuram, o, qorxunu yadıma salmasaydı, bəlkə qorxmazdım. Ancaq indiki kimi canım əsərdi. Bəlkə bu titrəmə, dişimin ağrısındanandır! Kaş, icazə verərdim qadın siqaretinin tüstüsünü dişimin dibinə üfürərdi.

Atilla dedi: "Qorxma! İncitmərəm. İz də buraxmaram". Liftdəki Atilla deyildi. Güclü idi, ayı kimi idi. Uşaq ikən anam mənə söyləmişdi ki, ayılar qadınları sevir, oğurlayıb kahasına aparar, dabanını yalayarlar".

Atilla dabanlarımı yalamadı. Yataqda üzü-quyulu qalmışdım. Dabanımla belinə çırpıdım. O, ayı kimi idi. Yatağının yanında, miz üstə teatr festivalındakı aldığı nişanı gördüm. Quyruqlu bir ulduz idi. Əlim qısa deyildi. Dişim də ağrıyırdı, sözümü eşitmədi. O, ayı idi, Atilla deyildi. Quyruqlu ulduz əlimdə ağırlıq edirdi. Əlimdən axdı. Onun başına dəyəndə bağırıdım: "Ağrıyır, ay lümpen!"

Qazı işlə bağlı sənədləri vərəqlədi: "Sənətkarsan! Şairsən! Hər nəsən, ancaq lümpensən", – dedi.

Heç saqqalından deməzdin lümpen sözünü bilər. Ona demədim, keşkə Atillanı ayı kimi olanda görərdin!

Atillanın anası heç bilmədi oğlu ayı kimidir. Ağlayıb saçlarını yolub başına çalanda: "Sərv boylu balam!", – demişdir.

Görəsən, anam mənə nə deyəcək? Başına döyəcəkmi? Yox, başına döyməz, həmişə baş

ağrısı var. Kaş saçlarını da yolmaya. Elə dizlərinə çırpacaq, yanaqlarını cıracaq, bilirəm. Anası öləndə görmüşdüm.

Ağa nənəm öləndə, atam siqaretini dalbadal sönən siqaretinin közü ilə alırdırmışdır. Anam nə dizlərinə çırpmışdı, nə də yanağını cırmışdı. Çadrasını üzündən çəkəndə baxdım, gözləri də yaşarmamışdır.

Atillanın anası nə başına çalacaq, nə də üzünü dırnaqlayacaq, bilirəm. Bəlkə də bir qədir ağacı əkdə həyətində!

Aaa-aax... Bu diş ağrısı məni öldürəcək. Canım çıxır, gözlərimdən yaş axır.

Atillanın evində üzüquylu düşməsəydim bəlkə gözlərimin yaşını görüb ayılığından əl çəkərdi; məni sevirdi, bilirəm.

Bəlkə ipi boynuma salan adam gözlərimə baxanda gözləri islandı! Görəsən, o adam kimə oxşayır?! Ayı olmaz, yəqin, inək kimidir. Görəsən, suda boğulanlar kimi öləcəyəm?! Boğulanda bağıra bilməsəm nə edim?! Qollarım necə olacaq?! Çiyinlərimdən asıla qalacaq mı?! Havada yarpaq kimi əsəcəyəmmi?! Kaş ki kəndiri boynuma salmazdan əvvəl, icazə versinlər, bir boğaz bağıırım.

Bilirəm, kəndir boğazımı sıxanda, qorxsam da, yaxşı ki, qırtlağım tutulacaq. Yoxsa qusaram Atillanın anasının, önümdə duranların üst-başına.

Atillanın nişan ulduzu əlimdən onun başına axanda, qan fısqıranda, qanlı başından qorxmuşdum, yatağına qusmuşdum.

Kaş güllə olaydı. Ürəyimə dəyib anında öldürərdi. Ürəyimə dəyməsə necə?! Güllə ağrısı diş ağrısı deyil ki, dözə bilim. O ağrıya dözə bilmərəm.

Qaz otağına aparsalar yaxşıdır. Yuxu dərmanı verdikdən sonra, qazı otağa doldururlar, onda dişimdə ildırım kimi çaxmaz.

Amma qaz otağına aparsalar, atam kibritdən qorxar. Daha dalbadala siqaret alışıdır bilməz. Bəlkə onda gözlərindən bir-iki damcı yaş süzüldü.

Elektrikin isə titrəməsi çoxdur. Elə, onsuz da, saatlardır tir-tir titrəyirəm. Əgər süngəri islatmasalar dərimin yanıq qoxusu hər yeri götürər. Dərinin necə cızıldadığını bir filmdə görmüşəm. "Yaşıl yol" idi adı. Oyunçusu ayıdan da hündür idi. Amma uşaq ürəkli idi, lümpen deyildi.

Bədənimə elektrik çalışdırsalar, hər yerdən əvvəl saçlarım yanar. Bir tük telinin od üstə necə qıvrıldığı görmüşəm. Toka bağlasalar, bilirəm, anam ömür boyu evdə işıq yandırmaz.

Görəsən, kəndiri yuxarı çəkəcəklər, yoxsa ayağımın altını boşaldacaqlar. Nə yaxşı xiyabanda krandan asılmayacağam. Krandan asılıydım, atam daha xiyabanda addım atmaz, anam isə bir əlçim çörək almağa da eşiyə çıxmazdı.

Mənə verdikləri gecə başa çatır. Bir baca boyu ulduz, ulduzlar birbəbir sönür. Ancaq dan ulduzu, mənim sönməyimə tamaşa edəcək.

Ayaq səsi gəlir. Kaş ki indi dəmir qapı açılınsın, "Son istəyin nədir?" – desinlər. "Bir çimdik mixək tozu verin", – deyərəm.

Noyabr, 2010

İçimdəki qız

Yenə içimdəki həyəcanlı qız baş qaldırıb. Külək qulaqlarımda vıyıldayır. Önümdəki heybətli adamın arxasınca gedirəm. Ağarpaq qar, örpək kimi dağ-daşı bürüyür.

Mənə deyən yoxdur – burda nə işin var! Tanımadığın kişi ilə birlikdə dağ-daşa düşübsən!... İçimdəki qız səslənir: "Pis düşünmə, yoldaşlarımızın hamısına güvənmək olar".

İçimdəki düz deyir. Bu adamı yaxşı tanımasam da, bilmirəm nədəndir ona güvənirəm. Heç qorxmuram. Ondan üşünmürəm. Rahatam. Nədən narahat olum ki?! Nə olsa bizi yuxarıdan bir-birimizə tanıtdırıblar.

Dağdan yuxarı qalxanda yolun qırağındakı damçanı mənə göstərdi: "Ora, Bəhlül əminin evidir". Mənim gözüm, qaş-qabaqlı buludlarda idi. "Elə bil, yağış yağacaq", – dedim. Buludlara baxıb üzümə güldü. "İki saat çəkməz, tez qayıdarıq", – dedi.

Bir anda ayıboğan sərt siması pozuldu. Şirin-şirin gülüşü içimdəki qızın ürəyini tapıldı...
pıldıtdı...

Bilmədim necə yuxarı qalxdıq. Başım sözsöhbətə qarışmışdır: söhbətə yox, eşitməyə. Elə danışdı, sanki bir təşkilatın başkanı idi. Mən ancaq qulaq asırdım. Hərdən stressli məktəb uşaqları kimi suallarını cavablayanda, içimdəki qız az qalırdı ondan soruşsun: "Axı bu sözlərin evlənməyə nə dəxli var?!"

Hər nə olsa məndən yuxarı rütbədə idi. Soruşsaydım, mənə gülərdi. Özlüyündə düşünərdi, bəlkə bir şey anlamıram. Yəqin dəxli vardı ki, mənə müəllim kimi sorğu-suala çəkirdi. Yoxsa əlli dəfə deməzdi: "Evlənməyə görə fikrimizi bəlli etməliyik!". Bəlkə də düz deyirdi, yaxşı bir evlilik sürməyə, marksizmi-kapitalizmi daha yaxşı bilməli idik!

İçimdəki küsəyən qız bu sözlər üçün da rıxırdı. Qaş-qabağını sallamışdı. Mən onun sözlərinə diqqətlə qulaq asdıqda, utanmaz-utanmaz gözünü onun gözünə zilləyirdim. O isə gözlərin ayağına dikib durmadan danışdı.

Bir saatdan artıqdır onun arxasınca aşağı enirəm. Yuxarı çıxanda mənimlə ayaq bir

çıxdı. Hər bir sözə Marksdan bir örnək gətirdi.

Neçə dəfə içimdəki dilotu yemiş qız ağzını doldurub "Marksın evliliklə bağlı düşüncəsi necədir?" soruşmaq istəsə də, qoymadım. "Dinmə", – dedim. Deyir ki, bəs siyasi sava-dım şehlənib. Evə gedəndə kitabları vərəq-ləyib oxuyaram.

Yorulmuşam. Qar dənəcikləri hikkə ilə üz-gözümə çırpılır, gözlüyümə ağ örtük çəkir. Gözlüyü götürürəm. Onu, bir qaraltı kimi görürəm. Addımlarımı yavaşdıram. Titrə-yirəm. Yəqin üşüyürəm. Yoooox! Üşümü-rəm. Tərdən islanan paltarlarım canıma su-vaşır.

Önümdəki heybətli adamım geri dönüb mənə baxır: "Yorulduğunu?"

Dinmirəm. Dilotu yemiş qız ağzını açır, gözünü yumur: "Deyirsən, bəs mənə də sənə tay, bu heybətdə ayı gücüm var?" Mən dodaqlarımı dişləyirəm.

O isə: "Az qalır Bəhlul əminin damçasına yetişək", – deyir. Əllərini cibinə qoyub yenə üzümə gülür. Bığlarında buz, sırsıra bağ-layıb.

Qar dənələri hövlnak özlərini dağ-daşa çırpırlar. Örpəyim islanıb. Qara plaşımın başlığının rəngi dəyişilib ağ rəngə çalır. Yerə düşən qarı torpaq əmmir. Quşbaşı qarın üst-üstə qalanması çox xoşuma gəlir.

Yenə də titrəyirəm. Bəlkə də qorxuram. Nədən qorxmalıyam? O ki buraları yaxşı tanıyır. Özü də güclü, qollu-qüvvətlidir. Diq-qətlə ona baxıram. İçimdəki qız deyir:

"Elə bil, qabandır, başını salıb qabaqda gedir".

"Kəs səsini", – deyirəm. – Bu, nə sözdür? Allah qoysa, onunla evlənəcəyəm hələ!...

İçimdəki dəlisov qız dinc dura bilmir. Qımıldanır. Deyir, bu hündür heybətli heykələ, ayıdan başqa nə demək olar?

Onu haqlayıram: "Amma mehriban ayı!" – deyirəm. "Bir az da səhra sürücülərinə oxşayır."

İlk görüşdə onu uzaqdan gördükdə, dostum Pəriyə dedim "şoferdir?". Bıqları burma deyildi; Stalinin bıqları kimi idi. Boylu-buxunlu, kürəkli, Amerika overkotunda elə şəstli görünürdü ki, "səhra sürücüsü" dediyimə utandım.

Pəri, "Cavad yoldaşımızdır", – dedi. Əlini mənə sarı uzadıb gülümsədi: "Cücə Cavad! Mənə cücə Cavad deyirlər".

Gülə-gülə onun ayı qamətinə baxdım. İçimdəki dilotu yemiş qız dedi: "Əgər cücə, ayı yekəlikdə olsa, gör xoruz nə olar!"

Cücə Cavad, elə bil, içimdəkinin səsini eşitdi. Damağındakı siqareti, barmaqlarında tutub, qapının başındakı tablону göstərdi.

Sapsarı, məxmər qanadlı cücə şəklinin üstündə "Ları xoruz sexi" yazılmışdır. Hələ onda anladım ki, niyə bu heykəl adama Cücə Cavad deyirlər.

Külək şiddətlənib. Dağı aşağı enərkən içimdəki qızın həyəcanı hər addım başı artır. "Bir az irəli yeri, əlindən tut", – deyir. "Yorulmuşam, ayağım sürüşür!" – de. İçimdəkinin sözünə qulaq vermirəm. Yavaş-yavaş onun arxasınca gedirəm. Ayaqlarımı qar üstündəki ayaq izlərinə qoyuram. Nədən bu adama inanıb "Tək altı" dağına gəldiyimi, bilmirəm. İçimdəki qızcığaz atılıb, düşür: "Necə ki, bilmirəm? – deyə əzilib-büzülmək istərdin də... Nə yaman da əzildin... Lap elə şirin saldın ha özünüüüü.."

İçimdəkinə: – “Dinmə, öz işinə bax”, – deyirəm.

Yəqin, məni artıq tanımaq üçün buralara gətirib. Demişlər: bir adamı yaxşı tanımaq üçün, onunla yol yoldaşı olmalısən. Yoxsa Marksın fəlsəfəsi, manifestini, onda gərək bağlı qapıların dalında, siqaretlərin tüstü-dumanında danışasan. Gəl dağın döşündə, bu gözəllikdə romantik yerdə, fəlsəfədən danış, nə olsun ki! Bilirəm məni sınaıyır. Yoxsa bilmir ki, hər işin, hər sözün bir yeri var?!

İçimdəki şıltaqlıq edir. Məni rahat buraxmır. Qar dənəcikləri dağ-daşa çırpılan kimi, özünü düşüncəmin ortasına çırpır. “Ayağın büdrəsə, təpəsi üstə dərənin dibinə düşəcəksən”, – deyir. “Yaxşı vaxtdır, get əlindən tut!”.

Deyirəm: “Mən ki yalvarmayacağam, özü gərək bilsin dəə...” İçimdəki dəcəl qız: “Dayan! Getmə!” deyir. Ayaqlarım, təpənin yenişində mıxlanır qalır... Dağ cığırında, ağ-qara heykələ oxşayıram. O isə əlləri ciblərində asta-asta aşağı enir. Dəcəl qız içimdən səslənir: “Cavad yoldaş!...” Yoldaş dönüb mənə baxır. Baxışı, çox mehribandır. “Yorulduğunmu?” – dinmirəm. Qar adamı kimi

donuq gözlərimi ona dikirəm. "Yarım saata, Bəhlul əminin damçasındayıq", – deyib, yola düşür.

Mən hələ dayanmışam. Bir də dönüb gül-lə-gülə: "Bəhlul əminin çayını içsən, yorğun-luğun çıxar", – deyir.

İçimdəki dəcəl qıza acıqlanıram. "Eşit-dinmi, nə deyir?! O da sənin cavabın! İndi səsini kəs, onun arxasınca get". İçimdəki dodaqlarını büzür. Az qalır ağlasın. Mən də səssizcə onun arxasınca gedirəm.

Hərdənbir dayanıb mənə baxır. Üzümə gülümsəyir. Qar ilə örtülüb ağaran bıqları qı-rov tutmuş otlara oxşayır. Ona baxmaq ya-man xoşuma gəlir. Göyərmiş dodaqları qarlı bıqlarının altında, yəqin, buz bağlayıb... Get-gedə o dodaqlarla öpülmək həvəsi məndə güclənir. Dodaqlarım yanır. Bir ovuc qar götürürəm. Özümdən utanıram. Bəhlul əmi-nin çayını tezliklə içsəydim...

İçimdəki küskün qız dinmir, danışmır, fik-rə dalmış. Cücə Cavadın islanmış ovre-kotuna baxır. Deyirəm, çox şəstli, boylu-bu-xunludur. İçimdəki səssizcə onun boy-buxununa baxır. Mənim canım gizildəyir.

"Qucağı on qadını birdən qızdırar", – deyirəm. İçimdəki mənə tərs baxır. Özüm də belə düşündüyümdən utanıram.

Uzaqdan havıltı səsi gəlir. İtlər hürüşürlər. Yenə özümü qınayıram: "Ağlın qaçmışdır! Tək başına, qışın çilləsində, küləkdə, "tək altı"ya gələsən?!". İçimdəki küskün qız deyir: "Demədin qurddan, canavardan gəlib adamı tikə-parça edər?!"

Deyəndə "tək altı" dağına gedək, xoşlandım. Bilsəydim bu qədər sosializmdən, kapitalizmdən danışacaq, gəlməzdim.

Heybətli adamın saymazcasına qolların tovlaya-tovlaya düşüb qabağında gedir. Onun isti qucağının fikri məni üşüdür. İçimdəki ilə himləşib əlbir oluram: "Gəl! Bir iş görək ki, heç olmasa əlimdən yapışsın daa!..."

Qar dənəcikləri dağın hər tərəfin çulğalayıb. Sağım-solum, önüm-arxam, hər tərəfə baxıram ağappaqdır. Biz dağ cığırında yerin iki qar adamıyıq. Dənəciklər, qar adamlarının üst-başına ələnir. İçimdəki küskün qıza deyirəm: "Başlayaq?!"

İçimdəkinin ürəyi elə tappıldıyır ki, mən də eşidirəm. Həyəcandan nə edəcəyini bil-

mir. Tələsir. Ölür belə işlərdən ötrü. Ayaqlarım bir an dayanır. "Bir addım belə atmayacaqsan!" – deyirəm. Onu çağırıram: "Yoldaş Cavad! Cücə Cavad! Yoldaş!..." Dönüb mənə baxır. İçimdəki deyir: "Kaş qollarını açsın, gəlib desin..."

Qolların açmır, saçlarında, bığlarında oturan qarı çırpır. "Dayandım, səni gözləyirəm, gəl!" – deyir.

İçimdəki şiltaq qız dodaqlarını büzür. "Bu da ki, əxlaq yüküdür", – deyir. Ona yaxınlaşanda, yola düşüb gedir. İçimdəki birdən düşüncəmin ortasına atılır: "Bəs sənin ayağın sürüşməz?"

Heç bilmirəm nə olur. Birdən yığılıram. Yerdə uzanıqlı vəziyyətdə, ona sarı sürüşürəm. İçimdəki: "Kaş ona toxunasan." deyir. Ondan bir az qabaqda bir daşa toxunub, dayanıram. Canım ağrıyır. Yerdə uzanıqlı qalırım. Qayğıcıl, mehriban ayı kimi əyilir, üzümə baxıb deyir: "Nə oldu? Ayağın sürüşdü?" Başımı tərpedirəm. "Qalxa bilərsən?"

"Hə!" demək istədiyimdə, içimdəki ortaya atılır. Qollarımı tutub ona sarı uzadır. O isə, bir əli ilə kürəyimdən, o birisi ilə əlimdən

tutub məni yerdən qaldırır. İsti nəfəsi üzümə dəyir. Donmuş yanaqlarım qızışır. Paltarlarımın qarını çırpıram. İçimdəki az qalır ağlasın.

Axşamın ala-toranında, yetmiş yaşlı, heybətli, ucaboylu, başı papaqlı, yaraşlıqlı, kürkü çiyində bir kişi, damçanın qabağında durub. Əlindəki fənəri yuxarı qaldırıb. Bizə baxır. Ağarmış telləri papaq altından alınına tökülüb. İçimdəki dilə gəlir: "Bu da ki Stalinin doğmasıdır!"

Gülə-gülə salam verib: "Xoş gördük!" deyir. Ağzından çıxan nəfəsi, sanki bəm musiqinin notlarıdır; donmuş havada yuxarı uçur: "Xanım qızımız xoş gəlib xoş gördük səni, ay oğul!"

İçimdəki qulağıma pıçıldayır: "Nə gözəl səsi var!"

İçəri girəndə damçanın istisi, odun sobasının qoxusu, sakitləşdirici dərman kimi vücudumu dincəldir.

Bəhlul əmi, buz rəngli Ləhistan çarpaysını sobanın dibinə qoyub mənə baxır: "İndi canın qızışar". Sonra, iki stəkan-nəlbəki gətirib sobanın yanındakı ağ boyalı dəmir

mizin üstə qoyur. Bir an içimdəki təəccüblə yerindən qalxır. Bəhlul əmi çaydanın lüləyi ağzına dayayıb üfürür: "Bunun da lüləyi tutulub". Cücə Cavad mənə göz vurur: "Dün-yada sənın çayın kimi dadlı bir çay tapılmaz, Bəhlul əmi!" Gözüm stəkanlara süzülən çay-da qalıb.

Bəhlul əmi, kürkünü çiyinlərinə çəkib mənə baxır. "Xanım qızın qaynanası, deyəsən, onu çox istəyir. Siz gəlməzdən bir neçə saat qabaq piti qoymuşam. Durum, bir azca suyun artırım".

Qapının yanındakı aftafanı götürüb ocağın üstündəki bardağın qapağını götürür, ətin qoxusu burnuma dolur. Acından ölü-rəm.

Bəhlul əmi, aftafadan pitiyə bir azca su töküb qapağı qoyur. İçimdəki qızın ağzı açıla qalıb. Cücə Cavad barmağını dodağına qoyub gülə-gülə: "Sus!" – deyir.

Gözümü Bəhlul əmidən ayıra bilmirəm. Aftafa əlində qapıya sarı gedir: "Siz çay içi-nəcən, mən su başına çıxım, gəlim!", – deyir. Heybətli heykəli qapının arxasında itir. Sobanın istisi qardan islanan şalvarımı

qızdırır. İçimdəki həyəcanlı dəcəl qız baxışlarını Cavad yoldaşın gözlərinə tikir. Mən utanıram. Yanaqlarım qızarıb pörtərək sirsifətim tutub.

Sobadakı odunların çırta-çirt səsinə dinləyirəm.

Bir an cücə ayının güclü qolları Ləhistan çarpayısının arxasından boynuma dolaşır. Canım gizildəyir...

Mart, 2011

Badımcan rəngli "Mazda"

Hıçqıra-hıçqıra pillələrdən enib, orta qapıdan qaraja doğru gedir. Maşına yetişməmiş pultun düyməsini basır. Tıqqıltı səsi gəlmir. Bir daha barmağını "aç" düyməsinə basır.

İçini çəkir. Paltosunun cibini axtarır. Əpirmiş kirli kağız dəsmalı cibindən çıxarır. Dəsmal əlində pərən-pərən olur. Yerə tökülən dəsmal qırıntılarını ayağı ilə maşının altına itələyir. Paltosunun yengisi ¹ ilə burnunu silir. Qara mahud paltosunun üstündə ağ bir iz qalır. Qoluna baxıb kirlənmiş yengini böyrünə sürtür. Burnunu çəkə-çəkə maşının qapısını açıb, sükan arxasında oturur. Öz-özü ilə danışıır.

"Öləsən, Röya, öləsən! Bu, nə yaşayışdır axı! Elə düz deyiblər də! Çox məhəbbətdən azar taparsan. Bilirəm! Arpası artıq düşüb.

¹ Üst köynək və yaxud paltarın biləkdə duran hissəsi. Dəstək.

Yazıq bibim! Əri ilə savaşıanda, yoncası artıq düşüb deyərdi, hamımız gülərdik. İndi bilirəm nə çəkib; yazıq bibi xanım! Arpa ilə yoncanın bir o qədər də fərqi yoxdur ki! Elə bibimin əri ilə, Əhmədin inək ilə at qədər fərqi var. İkisi də bir bezin qırağıdırlar.

Amma mən özüm də arpa çörəyini çox sevirəm. Qarnım sancılanmayana qədər süfrədən qırağa çəkilmərəm. Əhməd yoncanın üzünə də baxmaz. Axı necə deyim yoncası artıq düşüb. Deyə bilmirəm ki! Deməmişəm elə, belə olub da... Hələ yazda körpə əvəduranı¹ düzləyib yeyəndə mənə gülər. “Heç inək də sənə kimi şirin-şirin yonca yeyə bilməz”, – deyər.

Əhmədin arpası artıq düşməsəydi də, at kimi kişənəyirdi. Dəli olmuşdur, elə bil. Mən nə dedim ki?! “Hamının üzünə gülürsən ki, minirlər də səni”, – pis dedim?! Minməsələr, gündə o mamılı-matan xanım mənim maşınmda nə pox yeyir? Maşına vam götürən mən, alan mən, sən də gündə xanımı qarplarında endir. Mən də hər gün məcbur oluram, Kəmalənin maşını ilə evə gəlirəm. Hələ

¹ Yoncanın ilk biçini.

nə yaxşı demədim ey, Kəmalə məni maşını ilə evə çatdırır. Yoxsa fış-fışa kimi fışıldardı. Onun acığı tutsa da, lap yaxşı eləyirəm, gəlirəm. Kəmalə qonşumuzdu da... Yol üstə məni də götürür, yetirir qapımıza, nə olsun ki!"

Başını səndələ söykəyir. Gözlərini yumur.

"Qoy bir az özümü tapım. Cəhənnəm olub gedərəm. Görüm sabahdan hansı maşınla xanımı qapılarında endirəcək?!"

Bir daha o evə dönməyəcəyəm. Qoy nə qədər tək başına hay-küy salır salsın. Uzun qulaq kimi anqırıb, öz tayını tapsın. Huşu çatmır ki!... Düşünmür bu saatda qışqır-bağır salmazlar; qonşular yatıb! Özü də belə quzu kimi qonşular, birisinin də cıncırı çıxmaz.

Səhər Fəriba xanım soruşsa nə hay-küy salmışdınız, nə deyim?! Hey üzümü cırmaqladım. Hey dizimə döydüm, pis işdir, yavaş, dedim. Məgər qulaq asdı?! Qoy tək qalsın. Başını daşa dəysin".

Başını sükana söykəyir. Alını üşüyür. Göz yaşları dizlərinə damır. Burnunu elə çəkir ki, bir an nəfəsi qapanır. Örpəyinin ucu ilə gözünü silir.

"Bibim deyərdi ha, kişinin vəfası olmaz. Heç bir demədi gecənin bu saatında hara

gedirsən! "Getmə!" desə idi, evdən çıxmazdım. Bu soyuqda burda nə qələt eləyirəm axı... Ha addımlarımı asta atdım, ha başmaq yerində qurdalandım, bəlkə obiridəfəki kimi "getmə" desin: namərd oğlu ağzını belə açmadı".

Burnunun suyu axır. Başını sükandan qaldırıb sinədəki dəsmal qutusunu götürür. Qutu bomboş! Hirsindən qutunu arxaya atır. Qutu arxa şüşənin qabağındakı itə dəyib səndəlin üstünə düşür. Qolçağın başı qəbri titrəyən baş kimi tərənir.

Örpəyinin ucu ilə burnunu silir. Burnunun suyu örpəyin ucunda ağ ləkə buraxır. Örpəyin ləkəli ucunu paltosunun altına yığır. Açarı salıb maşını işlətməyə çalışır. Mühərrik tır-tır tırıldayır, sonra səsi kəsilir. Sükanın altındakı milçək boyda işıq var, işığa baxır. Yaşıl işıq yanır.

"Hələ on ildir sürücülük vəsiqəm var, – deyir. – Huşu çatmır ki, maşın qaz ilə işləyəndə mühərriki söndürməzlər. Bu da on illik sürücü!"

Yaşıl işıq söndürür. Qırmızı işıq yanır. Yenidən maşının mühərriki işlətməyə çalışır. Mühərrik kəklik kimi qıqqıldayır. O isə gülümsəyir.

“Bilirəm də, indi pəncərə qabağında durub gözləyir. Deyir, bəs acizəm. Gedə bilmərəm, bəs deyən yox, bu sürücülük vəsiqəsini nədən ötrü almışam. Çantamda saxlayıb çürütməyəcəyəm ki! Vəsiqə?... Qoy yuxulayım görüm çantamdadırmı?!”

Mühərriki söndürür. Çantasını yoxlayır, qurdalayır. İçində kirli birbəbir səndəlin üzərinə tökür. Sonunda çantanı tərsinə çevirib qucağına silkələyir. Bir-iki sikkə culu barmaq boyda göz tuşu, qapaqsız bir pomada ayağının altına düşür. Yenə öz-özü ilə danışır.

“Gicsən, quş beyin xanım, gic!... Bəs demədin sürücülük vəsiqəsi olmadan quru açar nəyə yarar?! Huşun başından çıxmışdır?! Elə şişdin, əl atıb açara gedirəm dedin: indi buyur get! Görək necə gedəcəkəsən?!... Olmasa bir az gözləyim yatsın: astaca qapını açıb evə girərəm, vəsiqəmi götürərəm. O yatanda min ilin ölüsüdür elə bil. Daş kimi düşür. Evə qayıtdığımı bilməz. Amma bilmirəm ki, vəsiqəni haraya qoymuşam!... Görək birbəbir komodları axtarım”.

Səndəlin üstündəki qıvır-zıvırları çantasına qaytarır. Ayağı altındakı sikkələri götürüb,

başına dolandırır, sonra sürətayırının yanındakı sənəd-sünəd qutusuna salır. Sikkələr, maşının səssizliyində cingildəyir. Göz tuşunu dizinə sürtüb, qapaqsız pomadanı burur. Lülə boş-boşuna burulur. Lülənin içini püfləyib, bir də tərs burur. İkisini də çantasını kiçik zipli yerinə qoyur. Maşının güzgüsünü öz ötürüşü və boyuna uyğun nizamlayır, qaşlarını yuxarı qaldırır. Güzgüdə gözlərinə baxır. Əlini qaşlarına, göz qapaqlarına çəkir.

“Gözlərimin altı şişib. Səhər işə gedəndə ağladığımı hamı biləcək. Heç kimin üzünə baxmayacağam. Soruşsalar nə deyim?! Açıb-ağartmalı deyil ki! Desəm də, inanmazlar. Anam da inanmaz. Hey tərifləsin, desin Əhməd nəcib oğlandır. Elçilik günü telefonda, əmiarvadına, bir saat onun nəcibliyindən danışdı. O qədər dedi ki, axırda yorulub dedim: mən onu görərkən “bağlar bağında” boynunda torbası olan atlar yadıma düşür. Anam hirsləndi. – Dilini dişlə, dedi. Bu gün-sabah o, sənin ərin olacaq axı! Hər şeyə zarafatla yanaşma, – dedi.

Bir dəfə mən də o atlara mindim. Öldüm, əridim. Abır-həyadan düşdüm. At iki addım

atmamış dayanıb hamının qabağında şırhaşır işədi. Qumların üstündən elə pis qoxu qalxdı ki, ürəyim bulandı. Hələ ürəkbulanma bir yana məni görən camaatın yanında yerə girsəydim, at üstündə oturmaqdan min qat yaxşı olardı. Elə bil, o adamların gözünün önündə ətəyimi qovzamışdım. At şahə qalxıb məni yerə çalsaydı, bu qədər qanım qaralmazdı.

Əhməd doğrudan doğrusu bu gecə az qalmışdır, məni götürüb yerə çırpsın. Hələ nə yaxşı utancaqdır. Özgələrin yanında hörmət saxlayandı. Hirsindən dırnaqlarını çeynəyər. Barmaqlarında dırnaq qalmayıb ki! Dırnaqlarının altındakı qıpqırmızı ət eşiyə pırtlayıb. İndi bilirəm niyə dəli oldu. Görəsən, nə eləyir?! Yatıbmı?! Yoxsa televizora baxa-baxa dırnaqlarını çeynəyir yenə?!”

Güzgünü bir azca aşağı endirir, bir də özünə baxır.

“Röya xanım! Axı sənin eybini hey başına qaxınc, üzünə toxunc eləsələr, xoşuna gələr?! İndi evə dönməyə heç üzün olacaqmı?! Nə elədi ki!... Qolundan tutub, mebelin yanına çəkdi. Niyə elə dedin axı? Sənə desələr ki, dırnaqlarından çimçəşirəm, mənə əlini uzat-

ma, xoşuna gələr?! Evə dönsəm, dırnaqlarına heç fikir verməyəcəyəm”.

Güzgüyə baxır. Arxa şüşənin ətəyindəki it başını titrədə-titrədə güzgüdən ona baxır. Sanki onu haqlayır.

Maşından yerə düşür. Qarajın qapısını açıb eşiyə göz gəzdirir. Işıq dirəyinin lampasının balonu yekə bir duzdandır sanki. Duzu yerə səpələyir. Yer hələ ağarmayıb.

“Qar bərk yağsa, gedə bilmərəm. Qoy yuxarı qalxım, qapıya qulaq verim bəlkə yatıb!”

Qapını qapadıb asta-asta yuxarı qalxır. İkinci qatda bütün evlərin işıqları sönükdür. Üçüncü qatda ortancıl qonşunun işığı qapının başındakı şüşədən pillələrə düşür. Dördüncü qata çatdıqda göyərçin kimi, barmaqlarının ucunda yeriyir. Qulağını qapıya dayayır. Televizordan səs gəlir.

“Hələ yatmayıb. Elə Allahından imiş mən evdən çıxım. Ağzımı açanda dinmə!... Əsəbim xarabdır, danışma!... Bank hesablarımı qatmışam. Hesabatım yersiz çıxır, nə qədər salıb-çıxıram yenə də az gəlir!... Elə hamının yanında az gəlir... Bir elə mənə artıq gəlməyi bacarır!... Anam haradadır, gəlib görsün

həmin nəcib oğlan necə də təkbaşına musiqi yığıncağı qurub! Bax gör, necə də səs gəlir!...

Dəli şeytan deyir, qapını aç; içəri gir, get gör nəyi izləyir belə? Yəqin porno filimdir haa... mətbəxdən yaman boylanırdı, reklamına baxanda gördüm. Deyən gərək, qıçın sinsin: evdən niyə çıxırdın ki! Sən xarabanda otursan, o da öz bildiyini eləməz də!”

Pusquda dayanan pişik kimi, bir də qapını dinşəyir. İçəridən gələn səsi yaxşı eşitmir. Aşağıdan, pillələrdən səs ucalır. Deyəsən, yuxarı qalxan var.

– Səs eləmə! Pis işdir. Saxla evə, qonşular yatıb.

“Ey vay! Bu səs Fəriba xanımın səsidir. İndi nə eləyim, məni burda görsə, nə deyər!”

Bir qapıya baxır, bir də əyilib pilləkəndən yuxarı qalxanlara baxır. Nə eləsin, bilmir. Başmaqlarını çıxarıb əlinə alır. Pillələrin ucunu tutub oğrun-oğrun dam yoluna qaçır. Aşağıdan gələn səs get-gedə ucalır, yaxınlaşır. Onun isə ayaqları üşüyür.

– Köpəyin qızı! Bir-iki ağıllı-başlı adam görəndə, özündən çıxır. Sənə kim dedi dur, oyna?! Elə bircə kişilərin qabağında burcut-

mağın qalmışdır? Ha deyirəm dinməyim, olmur ki, olmur.

– Sən Allah, dinmə. Qonşular yatıb. Qoy evə yetişək, nə qədər danlayacaqsan danla.

– Yenə evə yetişirik, toyuq kimi mısır, dil tökür, yalvar-yaxar eləyir, baaaaax... Axşamdan özgələrin yanında şeir olmuşdun?!

– Dinmə. Sən Allah, dinmə. Qonşular eşidər.

Dam yolunda divar dibinə sıxışıb. Eşitdiklərinə inana bilmir. Çünki Fəribanı binanın ən xoşbəxt xanımı sanardı. Fəriba həmişə yaraşqlı, gülərüzlü idi. Bir deyib min gülərdi.

Pillələrdəki səs kəsildi. Başmaqları əlində, pillələri endi. Yenə qulağın qapıya dayadı. Səs kəsilmişdir. Kor-peşman pillələri aşağı endi. Üçüncü qatda başmaqlarını geydi. Ayaqları soyuqdan donmuşdu. Qaraja çatdı, qapını açıb divara dayadı.

“Elə sürücülük vəsiqəsi olmadan gedəcəyəm. Gecənin bu saatında polis-molis harada idi!”

Qar qarajın açıq qapısından içəri səpələnir. Maşında oturub mühərriki işlədir.

"Axeyyyy! İşlədi deyəsən. Gəl indi bu dəvə ölüsünü qapıdan eşiyə çıxar. Bir az diqqətli olsam, sükanı bir-iki kərə o yan-bu yana hərlədib çıxardaram. Nədir ki?! Dəfələrlə görmüşəm, Əhməd maşını qarajdan necə çıxardır. Arxa ayırıcıya atıb, üç sükan sağa, iki sükan sola, sonra dümdüz eşiyə çıxaram. Qoy güzgüdən baxım. Eh! Keşkə o iti yerindən götürərdim. Arxaya baxanda, başının titrəməsi fikrimi caydırır. Aha! Bu bir sükan, bu iki..."

Taqqıltı səsi gəldi. Ayağını əyləcə basdı. Əl əyləcini çəkdi.

"Ey vay! Nə oldu! Bu səs nə idi?!... olmaya Fəriba xanımgilin maşınına toqquşdurdum?! Yox haa! Allah eləməsin".

Qapını açıb yerə endi. Maşının arxası Fəriba xanım gilin Badımcanı Mazda-3-lərinə dayanmışdır.

"Öləsən, Röya!... Öləsən! İndi nə deyəcəksən?! Gündə yüz dəfə bu maşına Darugər fısıldadırlar. Silə-silə, püfləyə-püfləyə saxlayırlar!... Offffff! Gör necə də cızıq salıb. İndi nə eləyim?!"

Üşüyür. Canı gizildəyir. Gizilti kürəyin-

dən ayaqlarına qədər yayılır. Qarajın qapısından içəri qar sovrulur. Suyu süzülmüş kimi gedib qarajın qapısını bağlayır. Qar üstündə ayaqlarının izi qalır. Maşına yaxınlaşdıqca yaş başmaqlarının izi yer üzərində get-gedə kiçilir. Maşında oturur.

"Gör sürməmişdin!... Axı haçan huş-başını bir yerə yığacaqsan, qız?! Hələ mənim üçün vəsiqəsiz maşın da sürür. Adam kimi qarajdan çıxartmağı öyrən, sonra Əhmədə boy de. Doğrudan, Əhmədə nə deyəcəyəm?! Əhməd cəhənnəm, Fəriba xanımgilə nə deyim?! Olmasa gedim Əhmədi çağırım. Yoooo... Ona yalvarmayacağam. Desəm, acıq açdın deyər. Gecənin bu saatında qışqır-bağıra hövsələm yoxdur. Qoy elə maşını yerinə qaytarım, səhər Fəriba xanımın ərinə deyərəm".

Əyləci endirir. Ayağını qaza basır. Mühərrikin səsi qaraja dolur. İndi isə sükanı, əks tərəfə, sola qaytarır. Daaaaaanq!... Ayağını əyləcə basır. İki əlli başına çırpır. Maşında oturarkən qapını bağlamağı unudub, maşının qapısı Mazdanın qapısına dayanıb... Özünü yamanlayır.

"Ağılsızın biri, ağılsız! Bu, nə işdir?! Gəldin qaş qoyasan, gözünü çıxartdın?!"

Sükanı bir azca sağa qaytarır. Maşının qapısı, Mazdanın əzilib-cızılmış qapısından aralanır. Badımcanı rəngin üstündə, ağ Praydın izi qalıb. Maşının mühərrikini söndürüb oturur.

"Axı bu adama deyən yox ki, yer azlığı idi, bu at ələngəsini gətirib bizim maşının böyrünə soxmusan?! İndi başıma nə daş salım?!"

Üşüyür. Gözünün yaşı quruyub ağlaya da bilmir. Arxa yüklükdən ədyal götürüb maşının içinə qayıdır. Paltosunun cibindən telefonunu çıxarıb bir mesaj yazır. "Mən qəza eləmişəm!" – yazıb Əhmədin nömrəsinə göndərir. Başını səndələ söykəyir, adyalı burnuna qədər çəkir. İsti nəfəsi burnunun ucunu qızdırır.

"Röya xanım! Bu dəfə, doğrudan da, utanacaqsan. Bu dəfə camaat atın işəməyinə deyil, yol polisləri ilə birlikdə sənə güləcəklər ha, dedi-qodular başlayacaq: qonşuların dilindən düşməyəcəksən".

Gözlərini yumur. Polis maşınının qırmızı işığı gözlərində yanır, sönür. Yanır, sönür...

Yanvar, 2010

Bu yemək kəkrə dadır

İki əlli boynunu ovuşdurdu. Qollarını açıb gərnəşdikdə əli, eni-boyu metr yarım olan qutu biçimli otağın divarlarına dəydi. Yazdığı yazını kağıza çıxarıb kompüterini söndürdü.

Barmaqları sızım-sızım sızıldayırdı. Kağızlarını toplayıb, yataq otağındakı mizin üstünə qoydu. "Biri çiyinlərimi ovuşdur saydı...", – deyə düşündü. Əri, qabağında bir kasa günəbaxan tumu gözlərini televizora zilləmişdi. "Durub duş alsam, bəlkə yorğunluğum çıxar", – öz-özünə dedi.

Duşdan çıxıb, bir dəsmal başına, birini də gövdəsinə bürüdü. Qapını açdıqda hamamın buxarı otağa doldu. Gözlərini ovuşdurdu. Evin içini çən bürümüşdü, elə bil.

Güzgünün qabağında dayanıb başındakı dəsmalı götürdü, başını sağa-sola tərpedəndə saçlarının suyu güzgüyə daşlandı. Çiyindəki dəsmalı açıb özünü qurulusa da, gözünü bir an güzgüdən yayındırmırdı. Ya-

nağı al qırmızı göz alması idi sanki. Kirpikləri hələ də yaş idi. Əlini boyun-boğazına, bir də döşlərinə çəkdi. Bir neçə addım geri çəkildi. Bir az sağa dönüb, özünə baxdı. Təpədən dırnağına kim boy-buxununa göz gəzdirdi. Sola döndüyündə otağın qapısı döyüldü.

"Şama nəyimiz var?" – oğlu soruşdu.

Tələsik dəsmala bürünüb: "İspanaq boranısı", – dedi.

"Ehh... Buna yemək deyirsən?!" – oğlu qapıdan uzaqlaşaraq dedi.

Hava isti idi. Lifçiyini bərkidəndə ürəyini bir şey sıxdı. Dekolte don geyib yenidən güzgüdə özünə baxdı. Biqudiləri komodun içindən çıxarıb qıvrım saçlarını burduqda: "Bu saçlarımla Afrikada yaşayacaqdım!" – deyə öz-özünə mızıldandı.

Otağın qapısını açdı. Feni işə salıb, biqudilərə tutdu. Otağın qapısı birdən çırpıldı; diksinib feni söndürdü.

"Futbola baxırıq. Bu fenin səsini çıxarmasan olmaz?"

Feni elektrikdən ayırıb, güzgüdə gözlərinə baxıb: "Özünü kontrol elə, soyuqqanlı ol!" – dedi, gözlərin yumub dərindən nəfəs aldı.

Otaqdan eşiyə çıxıb mətbəxə gedəndə kağızları faylın kaver kağızını dəstə-dəstə içinə qoyulan qabıq kimi bir şeyin içinə qoydu. "Bir azdan gəlib bunu aparacaqlar. Zəng vuracaqlar, sən apararsan..." – televizorun qabağında uzanan oğluna deyib, faylı mətbəxdəki daş masanın üstünə qoydu.

Oğlu televizorun pultunu əlində oynadırdı. Əri damağındakı siqaretin tüstüsünün bığlarının altından havaya üfürürdü. Bir an dayanıb onun siqaret külünü üstünə tökdüyü tum qabıqlarına tamaşa elədi.

"Televizorun qabağında durma", – əri dedi.

Faylın içindəki yazıları çıxarıb başdan bir də oxudu.

"İlk dəfədir birinin sifarişi ilə yazı yazıram", – ərinə dedi.

Əri siqaretinin kötüyünü tum qabıqlarının üstündə söndürdü.

"Acından öldüm axı... Hələ şam hazır deyil?" – oğlu dedi.

Boşqabları tələsik miz üstə düzəndə biri əlindən yerə düşdü, ürəyi qırıldı. Boşqab param-parça oldu. Oğlu salondan səsləndi:

"Xanım sındıran qabın səsi çıxmaz ki...
İndi biz olsaydıq..."

Boşqabın sınıqlarını süpürüb zibil qabına boşaltdı. Oğlu soyuducunu açıb içinə göz gəzdirdi.

İspanaq boranısından hərənin boşqabına bir pay çəkib mizin üstünə qoydu.

Oğlu ayaq üstə yoqurtdan bir qaşığı ağzına qoyub dedi: "Barı bir qayğanaqdan-zaddan bişirsəydin! Bu, nədir axı?!"

Mobil telefonu zəng çaldı. Tələsik otağa qaçanda ayağına bir şeyin batdığını hiss etdi.

Axsaya-axsaya otaqdan qayıdıb, oğluna üz tutdu: "Sifariş sahibi gəlib yazını aparsın. İki dəqiqədən sonra binanın önündə ola-
caq..."

Oğlu: "Gəlir, mənim sağıma ki, gəlsin...
Bunun mənə nə dəxli var!..." – deyib yeməyə başladı.

Balamsan! Bir dəqiqə çəkməz, yazını ona çatdır, sonra gəlib yeməyini yeyərsən. Saçlarımda biqudi var, yoxsa mən özüm aparardım".

Oğlan əlindəki qaşığı boşqabına çırpdı. Boşqabın qırağından bir parça qırılıb qadının ayağı altına düşdü.

“...Yeyən itin qaşığı belində olar“, – oğlu deyib masanın üstündəki yazını çəngələdi. Qapının səsi qadının qulaqlarında, başında taqqıldadı.

Əri divanda uzanıb televizorun kanalını dəyişirdi. O isə səssizcə mizin başında oturub ispanaqdan bir qaşığı ağzına qoydu. İspanaq dil-dodağını yığdı.

“Bir qayğanaq da bişirsəydim...“, – deyə öz-özünə düşündü.

İyun, 2010

Gəlinbacı

Hələ növbəmizə qalır. Miz arxasında oturan nömrə verən; qarabuğdayı saçlı, orta yaşlı kişiyyə baxmaqdan utanıram. Yəqin o da bilir biz niyə gəlmişik. Gözüm divardakı, ağ örpəkli, göyçək uşağın sus deyə, barmağını dodağında saxlayan şəklində qalıb.

Mətbəxdə daş masaya söykərib dedim: "Getməyəcəyəm!"

Gəlinbacı ağ yaylığını buxağının altında sancaqladı. Qar çərçivəli girdə gözlüyünün üstündən mənə baxdı: "Anan bir şey bilir ki, deyir get də!..."

Birdən az qaldı deyim ki, axı sənə nə dəxli var, gəlinbacı!... Ancaq istəmədim gəlinbacını incidim. Televizoru açıb, gözlərimi ekrandakı uçan quşlara zillədim.

Anam, qaşığı əlində mətbəx masasına dirsəkləndi: "Əlimizdə kağız olsa, bir söz deyəndə təpərik gözlərinə".

Gəlinbacı anamın sözünü kəsdi: "Görmədin, anası zəhər tuluğu idi?! Verməzdiz də", – dedi.

Anamın əlindəki qaşıqdan masanın üstünə damcıladı. "Yenə başlama! – dedi. –Tək sən deyil sən ha... Səndən sonra evdə iki qız da var".

Dinmədim. Gözüm ekrandakı quşlarda qalmışdı. Tədqiqatçılar nişan qoymaq üçün halqaları quşların ayaqlarına bərkidib, buraxırdılar.

"Nə eləyim. Elçilər qapını yerindən çıxardır axı..." Anam idi yenə mətbəxdən səsləndi. Gözüm ekranda: "Bir yolluq de ki, əlimdə qalmışdın da..." – dedim.

Gəlinbacı yenə gözlüyünün üstündən mənə baxanda, elə bildim cizgi filmlərindəki gözlüklü bütöv aydır. Gümüşü saçlarını ağ yaylığının altında gizlədib.

– Qismət qızım, qisməti nə bilirsən! – dedi.

– Mən özümə güvənirəm. Kağız nəyə lazımdı?

Gözləmə otağında divardakı sus deyən qız başqa oturanlara baxmır. Gözünü ancaq mənim üzümə dikib. Nömrə verən hərdən-

hərdən mənə bir də yanımdakı qumral saçlı qıza baxır. Elə bil bizdən sonra, burda başqa bir adam yoxdur.

Anam bir mənə baxdı, bir də gəlinbaciya. Qasığı ocaq üstündəki buğlanan qazanın qırağına vurub: "Qorxuram gəlinbaciya çəkəsən", – dedi.

Qasığı qazanın üstünə qoyub ocağı söndürdü. Sürütmələrini sürütləyə-sürütləyə salona gəldi. Əlimdən yapışdı, gəlinbacının yanında oturdub dedi: "Sən bir söz de, gəlinbaci! Bu qız könəzdir".

Gəlinbaci ayaqlarını uzadıb güldü. Taxma dişləri, mirvari dənələri kimi ağappağ idi. "Qızım! Bəlkə bizim zamanımız kimi yengəmuşata qapının dalında keşik çəkə!".

"İndi o zaman deyil!" – dedim. – Biz universitet görmüşük. Hər şeyi bilirik".

Anam da gəlinbacının yanında yerə oturdu. "Konazlıq eləmə. Gəlinbacının toy gecəsindən bəri, el-tayfanın gözü qorxub əlimizdə kağız olsa, dilimiz uzun olar".

Gəlinbaci, sağ yanağından axan gilələri yaylığının ucu ilə sildi. Yaylığı sürmə rən-

ginə boyandı. Gözlüyünün altında, sol gözünün çuxurunda bir gilə qaldı.

Televizorun pultunu yerə çırpıb anama bağırdım: "Getməyəcəyəm... Bildiniz?... Getməyəcəyəm!" Dedim getməyəcəyəm, amma gəldim. Üstəlik yanıma bir yengə də qoşdular. Adaxlımdan əlavə, bacısı da bizimlə gəldi. Keşkə onun yerinə gəlinbacı gələrdi.

Gözləmə otağının ağ, çirkəsov çarpayısı yançaqlarıma batır, mıxdır sanki.

Adaxlım yerində qaynaşır. Sanki onun qızlığının möhürünü kağıza basacaqlar. Yanımda oturan qumralsaçlı qızın ətrinin qoxusu, burnumu acışdırır. Qız mənə baxıb divardakı şəklin altında əyləşən qadını göstərir. O da qumralsaçlıdır. Qırmızı dırnaqları ağappağ əllərini qat-qat gözəl göstərir. Ayaqlarını bir-birinin üstünə aşırıb. Ayaqqabılarının hündür dabanlarına baxıram. Qız: "Mamam! – deyir. – Yanımdakı da adaxlımdır". Adaxlısına baxmıram. Maması pomadalı dodaqları ilə üzümə gülümsəyir. Pomadası dırnaqlarının lakı rəngindədir. "Siz də müayinəyə gəlibsiniz?" Adaxlımın bacısı məndən qabaq ortaya atılır: "Bəli, bu, cümə

toylarıdır!" – deyir. Canımı istilik alır. Adaxlım yavaşca qolumu dümsükləyib gülür.

Ürəyimdə bir şey qaynaşır. Sanki damarlarımı sıxır. Az qalıram durum nömrə verən kişinin mizinin üstündəki kağızdələni adaxlımın başına çırpım. Ağ rəngli, kürəkən kofts-şalvarı gözümə çirkəsov gəlir. Gözümü, divardakı sus deyən qızın dodaqlarına dikirəm. Qız dodaqların büzüb adaxlıma baxır.

Gəlinbacının göz çuxurundakı yaş giləsi hələ qurumamışdır. "Mən yazılmamış ağappaq kağız kimi idim", – dedi. Yaylığını başından açıb bir də sancaqladı. "O zaman həkim-qabilə yox idi ki, qızım!" Sonra bardaş qurub bir də dedi: "Muşatanın sözü hökm idi".

Anam: "Gəlinbacı! Hələ tayfa davalarından de baa..."

Gəlinbacı: "Hələ öz əmioğlum idi haa... Özgə deyildi ki!..." – dedi.

Gözucu adaxlıma baxıram. Müayinə sözünə gülüb qolumu dümsükləyəndə: "Bilmirəm nədən bu, yanımdadır!" – düşündüm, bəlkə özgədir, yanımda oturub. Taksilərdə özlərini

qadınlara sürdən kişilər yadıma düşdü. Bir an hiss elədim bəs, ondan zəhləm gedir.

Miz arxasındakı nömrə verən kişi pul sayır. Yanımdakı ətirli qız mənə sarı əyilir. Əlini qulağıma tərəf gətirəndə uzun, mavi manikürlü dırnaqları yanağıma batır.

– Sən də qorxusan?

– Bir az.

Dırnaqları yanağıma incidir.

– Deyirlər, bu ginekoloq öz işində bacarıqlıdır. Tərmimi də çox yaxşı bilir, hə?...

– Tərmim nədir?...

– Heç zad baba, qızlığı tikirlər də...

– Nə bilim. Birinci dəfəmdə gəlirəm.

Qızın isti nəfəsi yanağımdan uzaqlaşır. Dodaqları parıldayır. Divardakı qız gözlərini mizin üstündəki dərgilərə zilləyib. Dərgilərin üzərindəki uşaq şəkilləri sus deyən qıza oxşayırlar. Hamısının dodaqları pomadalı, gözləri sürməlidir. Şəkillərin birini qumralsaçlıya göstərirəm: "Görəsən, bu uşaqlar bizim yaşımıza yetişəndə onlardan da qızlıq vəsiqəsi istəyəcəklər?"

Qumralsaçlı şəkllə baxıb gülümsəyəndə

müayinə otağının qapısı açıldı. Qızın gülüşü dodaqlarında dondu. Üç nəfər eşiyə çıxdı.

Gənc qız ilə adaxlısı gülə-gülə qarıya sarı getdilər. Onların arxasından gələn qadının əlində uzun, ensiz bir paket var idi. Nömrə verən kişi qumralsaçlıya gözucu işarə eləyib: "Sizin növbənizdir" dedi. Qumral saçlının gözü önümüzdən keçən qadının əlindəki paketdə qalmışdır.

Anam mətbəxdən gəlinbaciya göz elədi, öz yanında dedi bəs, görmədim. "Hələ Sultan əmi qızını de, bə..."

Gəlinbaci ayaqlarını uzadanda ağ donundakı sarı kəpənəklər sanki ətəyindən yuxarıya uçdular. "Yazıq Sultan bibi qızı..." – dedi.

İstədim: "Gəlinbaci! Mənə gecə nağılı danışma", – deyim. Gəlinbaci gözlüyünün şüşələrini hovlayıb, yaylığının ucu ilə sildi: "Onun günahı yox idi ki! Bibioğlu ilə düşmənçilikləri var idi, acığını ondan almışdılar. Qızlığını pozmuşdular".

Dilimin ucunda idi az qalmışdır deyim: "Axı Sultan bibiqızından, mənə nə var?"

Gəlinbaci udqundu: "Toy gecəsi bibixa-

nım, muşatanın ovcuna pul basmışdır, kim-sənin daban qanını şüşəyə doldurub dəsma-lın üzərinə tökməyi muşataya tapşırılmışdır. Demə bəs, qan quruyub. Hara çatacaq! Muşata, ha şüşəni çalxamışdır, bir damla qan belə dəsmala tökülməmişdir. O gecə həm muşata, həm də Sultan bibi qızını öldüsünə döymüşdülər”.

Anam mətbəxdən səslənir: “Hələ deyirlər Sultan bibiqızı, bir il yataqlıq oldu”.

Gəlinbacının gözündən yenə də yaş axdı. “Bunların heç biri, xalaqızının qızı kimi nisgilli deyildi. Onun qızlığını pozandan sonra kəbinini bir qutu şirni ilə evlərinə göndərmişdilər. Yazıq xalaqızı, iki ay çəkmədi qızının qüssəsindən bağı çatladı. Ölənə qədər qızının qəbrini belə görmədi”.

Nömrə verən kişi mizin çəkməcəsindən televizorun pultunu götürüb divardakı taxça üzərindəki televizoru açdı. Yenə dünənki quşların filminin təkrarını göstərirdilər. Quşların ayağına metal həlqə vurdular.

Qumral saçlıdan sonra, sıra bizə çatacaqdı. Ürəyim gup-gup guppuldayır. Deyirəm, bəs adaxlım da bu ürək döyüntülərimi eşidir.

Ancaq onun gözü televizordakı quşlardan yayınmır. Bacısı təbəssümlə əyilib: "İndi bizim növbəmizdir!" – deyir. Mənim dodağım qaçır. Divardakı qıza: "Bu zəhləmgetmiş gəlməsə idi, olmazdı da...", – deyirəm. Qızın barmaqlarının altında dodaqları gülümsəyir.

"Mətəbbin" klinikanın qapısı qeyzlə açılarda divardakı qız diksindi. Gülüşü dodaqlarında qurudu. Mən də diksindim. İki qadın gənc bir qızın qolundan yapışib içəri girdilər. Qızın ayaqları yerdə sürünür. Kirpiklərinə yaxdığı qara gözlərinə yayılıb yanağından çənəsinə axıb. Örpəyinin altından yayınıb eşiyə çıxan tellərindəki gül, almaz kimi parıldayır. Pomadasız dodaqları cadar-cadardı.

Onların arxasınca, otuz yaşlı bir kişi ilə iki çarşablı qadın içəri girib, nömrə verən kişinin önündə dayanırlar. Qadınlar qızdan bir az aralıda, çirkəsov səndəllərin üstündə oturublar, kişi isə nömrə verənlə danışır. Bəyaz pencəyinin kürək hissəsi qırışıqdır. Enli kürəyi, nömrə verən kişini görməyimə mane olur. Yalnız səsini eşidirəm. "Növbəsiz olmaz!" deyir. Kişinin əlində gizlətdiyi siqaret, tüstüləyir. Nömrə verən: "Siqareti eşikdə çəkin!", – deyir. Şəkildəki qız əli ağzında

öskürür. Kişi, əlindəki siqaretini çarşablı qadınlara göstərib: "Mən eşikdəyəm!" – deyir. Kirşanının qarası yayılan qızın gözü onun qırışiq pencəyində qalıb.

Baldızım qızın yanındakı qadınlara əyilir: "Siz nə üçün gəlibsiniz?"

Qadın: "Dünən gecə toyları idi, – deyib əlindəki kağızı göstərir, – əlimizdə kağız da var, elə bu xanım doktor verir", – deyir.

Gəlinbacının gözünün çuxurundakı yaş gözümdə parıldayır. Utanıram qızın yayılan kirşanına baxmağa.

Gözüm müayinə otağının qapısında qalıb. Qumralsaçlı bayıra çıxır. Adaxlısı qolundan tutub. Maması arxasından gəlib. Paketi çantasına qoyur. Qız üzümə gülümsəyir.

Adaxlısından ayrılıb mənə sarı gəlir. Əyilib qulağıma: "Qorxma! Çətin deyil", – deyir, adaxlısının əlindən yapışıb gedir. Mamasının dikdabanlarının səsi get-gedə uzaqlaşır.

Nömrə verən kişi mənə işarə elədi. Adaxlımla baldızım mənimlə birlikdə qalxdılar.

Adaxlımı baldızıma göstərib dedim: "Olar bu gəlməsin?" O isə yenə dişlərini ağartdı. "Əsas elə odu da..." – dedi.

Üzünə gülməyim gəlmədi: "Zəhləmgetmiş güləndə necə də duzsuz olur!" – divardakı şəklə dedim.

Onlardan qabaq içəri girirəm. Ginekoloq xanım üzümə gülür. Ondan xoşum gəlir. Gəlinbacı kimi gözlüyünə bağladığı zəncir üzünün iki tərəfindən sallanıb. Oturduğu kresloya yaraşır. Mavi örpəyinin altından qara telləri qaşqasına tökülüb. Mantosunun bir düyməsi qırıqdır. Qırmızı bluzu görünür. Üzümə gülür: "Pərdənin arxasına keçin!" – deyir.

Pərdənin arxasında sus deyən uşağın əkiz bacısı divardan mənə baxır. Otaqda qərribə taxta oxşar bir şey var. Xəstəxanaların taxtları kimi deyil. Keçmişdə kor bağırsağ əməliyyatı üçün xəstəxanada yatmışam. Ginekoloq xanımın səsi gəlir: "Şalvarını soyun! Qalx uzan müayinə taxtına, gəlirəm".

Adaxlımdan adını, soyadını soruşur. Mənim qızlığımdan onun adına nə dəxli var, bilmirəm.

Müayinə taxtına necə çıxacağıma məəttəl qalmışam: ucalığı mənim sinəməcəndir. Ortasında girdə bir deşik, altında isə distillə

olunmuş bir qab var. İki tərəfində ayaqlıq kimi uca qol görünür.

Qabilə xanım əllərində tibbi əlcək pərdənin dalına gəlir: "Bəs belə niyə? Şalvarını çıxar, uzan taxt üstə!"

Baldızım pərdə arxasından səslənir: "Köməyə gəlimmə?"

Qabilə xanım: "İstəmərəz", – deyir.

Nə yaxşı ki, "İstəmərəz" dedi. O zəhləmgetmiş gəlsəydi, çıxıb qaçacaqdım.

Şalvarımı çıxara-çıxara şəkildəki sus deyən qızdan nə isə utanıram. Qabilə kətili ayağımın altına itələyir. Gücən-billah müayinə taxtına çıxıb uzanıram.

Doktor xanım: "Ayaqlarını ayaqlıqların üstünə qoy! Canköynəyini bir az yuxarı qaldır!" – deyir.

Divardakı şəkil mənə baxır. Məni görməsin deyə, gözlərimi yumuram.

Gəlinbacı gözlüyünü çıxarıb kresloya dayandı. Gözünün çuxurundakı yaş qurumuşdur. Dedim: "Sonra nə oldu, gəlinbacı?" Susdu, elə bil, sözümü eşitmədi.

Bilmirəm gözlərimdən qulaqlarıma axan nədir. Kirşanı yayılan qız kirpiklərimin ara-

sından gözlərimə qırpır. Gəlinbacı yerindən qalxıb pəncərəyə sarı gedir. Nömrə verən kişi saatına baxıb oturanları sayır. Sultan bi-biqızı yorğan-döşəklilik olub. Xalaqızının qarpısını döyüb, şirni qutusu üstündəki paket içində qızının kəbinini verirlər...

Ginekoloq xanım: "Qalxa bilərsən", – deyir. Gözlərimi açıram. Şəkildəki qız gözlərini yumub.

Ginekoloq xanım əlcəklərini çıxara-çıxara: "Bütöv qalacaq, qızlığın girdədir!" – deyir.

Adaxlım barmağını mürəkkəbə batırıb kağızın üzərinə basdıqdan sonra barmağını şalvarına sürtür. Ağ şalvarında mürəkkəb ləkəsi qalır...

Mart, 2011

Sarı qatar

Neçə saat olardı tərپәнmədən yatağında uzanmışdır. Gözü divardakı təqvimə sataşdıqda yerindən qalxıb oturdu. Yatağın qırağındakı mizin üstündən, dərmanların içindən bir kapsul götürdü. Dərmanların yanındakı boş bardağa baxdı. Kapsulu miz üstə buraxıb ayağa durdu.

Sallana-sallana atasının otağına gedib qulağını qapıya söykədi. Atasının xorultusu çox əcaib idi, gülməyi gəlirdi. Əlini ağzına tutub otağına qayıtdı. Qırmızı örpəyini başına saldı. Qara telləri, qırmızı örpəyin altından uzun kirpiklərinin üstünə tökülmüşdür. Ağ mantosunu geydi, sonra əyilib ətəyinə baxdı. "Daha ləkəsi yoxdur", – deyə mızıldandı. Qapını yavaşca qapatdı. Tıqqıltı səsi gəldi. Qulağını qapıya dayadı. İçəridən heç bir səs gəlmirdi. Binanın pillələrini tələsik enib,

saatına baxdı. Əqrəblər altının yarısını göstərirdi. "Vaxtında çataram", – düşündü.

Xiyaban izdihamında qaynaşan adamlara baxdı. Dilaltı: "Ariq, ucaboy, durumlu, yaraşılı, əlində samsonit çanta, günəş gözlüklü", – dedi. Gözaltı hər yeri süzdü. Sağa-sola, önünə, arxasına baxdı, ancaq, axtardığını görmədi.

Körpünün altında sıralanmış taksiləri gö-rəndə uşaqlığındakı oyuncaq qatarı yadına düşdü. Sarı rəngli qatarının relsləri, plastikdən idi. Gülümsədi. Relsin tikələri bir-birinə quraşdırıldıktan sonra, üzərində qatar hərəkət edərdi. Heç vaxt yolundan çıxmazdı. Qatar fırlandıqca, onun başı fırlanardı. İndi isə taksilərə diqqət elədikcə, onlar da, sürücüləri ilə birgə başında fırlanırlar.

Gözlüyünün fotoxrom şüşəsini örpəyinin ucu ilə sildi, yanından sovuşan ucaboy bir oğlana gözü sataşdı. Gözlüyünü tələsik gözünə vurub, qarabaqara oğlanın izinə düşdü. Oğlana çatıb, onunla çiyin-çiyinə yeriyərək, gözucu və diqqətlə onu süzdü. "Yox, o deyil!" – deyib, dayandı. Oğlan təəccüblə dönüb ona baxdı.

Xiyabanın o biri başında qəzet köşkünə gördü, köşkə sarı getdi. Hərdən qəzətlərə baxır, hərdən də kafeşopu gözdən keçirirdi. Qəzetçi gülə-gülə yanındakı kişiye göz vurub: "İndi başlanacaq", – dedi. İkisi də gülüşdülər.

Köşkün qabağında, böyük çarpayı üstündə yan-yana düzülən qəzətlər, dərgilər var idi. Dərgilərin cildlərində bəzədilmiş gözəlgöyçək qız uşaqları, bəzən də qadın aktyorların şəkilləri görünürdü. "Hünəri-aşpazi" adlı dərginin üzərində yeməklərin adını və şəklini gördükdə ağzı sulandı. Susamışdı. Bir az da acıxmışdı. Bir də dönüb, kafeşopa baxdı. Gəzdiyi adam, onsuz, oraya getməzdi. Bir daha dərgilərə baxanda aktyorlarla uşaqların şəkilləri gözünə tutqun göründü.

Qəzet başlıqlarında sanki qarışıqlar qımıldayırdı. Gözlüyünü burnunun üstünə endirdi. Bir qəzeti əlinə aldıqda, qarışıqlar sanki mıxlanıb bir yerdə qaldılar. Qəzeti yerinə qoydu. Bir də göz altı qımıldayan qarışıqlara baxdı. Qəzetçi özünü onun sorğu-sualına cavab verməyə hazırlamışdırsa da, o bir söz soruşmadan oradan uzaqlaşdı. Qəzetçi təc-

cüblə dodaqlarını büzüb yanındakı kişiyyə baxaraq çiyinlərini çəkdi.

Örpəyinin düyününü açıb, yenidən bərk-bərk düyünləyəndən sonra, kafeşopa sarı döndü. Alnını refleks şüşəyə dayadı. İçəri bir az qaranlıq görünürdü. Xiyaban qırağında sıra ilə düzülən boş taksilərə baxdı. Yenə də axtardığı adam orda deyildi. Telefonunu çıxarıb bir nömrə yığdı. Dud... Dud... Dud... səsi beyninə düşdü. "Bəlkə gəlib içəridə oturub?" – deyə mızıldandı.

Kafeşopun avtomatik qapısının qabağında dayandıqda, qapı öz-özünə açıldı. Örpəyinin düyününü bir də bərkidib içəri girdi. Mavi neonla işıqlanmış mizin arxasında sarı rəngli oturacaqda oturdu. Sarı qatarı hələ də başında fırlanırdı.

Telefonunu bir daha çantasından çıxarıb nömrələri yığdı. Yenə dud... Dud... Dud səsi eşitdi. Mesaj yazmağa başladı: "Mən buradayam, ilk görüş yerimizdə. Oturub səni gözləyirəm!"

Telefonu mizin üstünə qoydu. Kafenin mizləri əlvan neonlardan işıqlanmışdır. Gənc qızlar, oğlanlar üz-üzə oturmuşdurlar. Əlvan

neonlara baxdıqda gözləri qamaşdı. Salonun bir bucağında, masa üzərində büllur bardaqlar neonların işığını əks etdirirdilər. Yan hissədə sarışın bir qadın sifariş götürür, hesabı alırdı.

Masa arxasında duran qarsonların biri yanındakı gözlüklü dostunu dümsükləyib qaşı ilə mavi neonlu mizə işarə edib güldü.

O isə gözü ilə qarsonları axtarırdı. Sarışın qadın: "Onunla işiniz olmasın! Heç kəsə pisliyi dəyməz... Bir qəhvə içib gedəcək", – dedi. Gözlüklü qarson könülsüzcə onun mizinin başına gedib gülümsədi.

O, çantasından pul çıxardıb qarsona verdi, "Bir bakal portağal suyu... Olarmı?"

Qarson təəccüblə ona baxdı. O isə diksindi. Qarsonun gözləri yox idi. Gözlərinin yerinə iki çuxur var idi. Qarsondan üz döndərib əlindəki pulu çantasına atdı. Dönüb bir də qarsona baxdı. Qarson: "Qəhvə ilə şokolad gətirimmi?" – soruşdu.

Gözünü mavi işığa tikib: "Portağal suyu, lütfən!" – dedi.

Qarson masaya sarı gedə-gedə dönüb bir də ona baxdı. O yenə də örpəyinin ucu ilə

gözlüyünü sildi. Qarsonun dostu qəhvə ilə şokoladı masanın üstünə qoymuşdu. Qarson qaşını ataraq: "Portağal suyu istədi bu gün!" – dedi. Kassa başında oturan sarışın qadın dodaqlarını büzüb başını yellədi.

Neçə dəfə qırmızı çubuqla portağal suyunu qarışdırıb bir az içdi. Ağzı turşudu. Çubuğu əlinə götürüb diqqətlə baxdı. Portağal suyu ətəyinə damdı. "Yenə ləkələndi! Amma bu dəfə qırmızı deyil!" – deyə özünü ovundurdu. Qapıdan içəri girənlərə baxdı. Uca-boylu, arıq bir oğlan gördü. Ancaq samsonit yerinə çiyində asma çanta var idi, üstəlik tək də deyildi.

Çubuğun buruqlarına baxdı. Universitetdə keçirdiyi anatomiya dərsləri yadına düşdü. Çubuğun bağırsağa oxşarlığı olsa da belə, başı ilə ucunun fərqli olduğu qaçılmazdır. Buruqlar hər iki tərəfdən boşluğa qovuşurdu. Bağırsaqlar hansı üzvlərlə bitişikdir, deyə fikirləşdi. Ancaq haraya bitişirsə-bitişsin, çubuqla bağırsağın tam fərqli, bəzən də bir-biri ilə tərs olduğu vəziyyətlərini düşündü: "Çubuq bir hortultu ilə yuxarı çəkir, bağırsaq bir xarıltı ilə aşağı buraxır!"

Səssizcə güldü. Çubuğu bardağın içinə qaytaranda çubuq bardağın üzərində qaldı. Çubuğa baxanda nədənsə yadına çimməyi düşdü. Bir dəfə çiməndə suda necə əl-ayaq çalacağını yadından çıxarmışdır. Həmən gün az qalmışdı çimərlikdə boğulsun. Çox güclə, süni nəfəslə, ürək masajı ilə nəfəsini qaytarmışdılar. Bir az qorxmışdu. Atası heç vaxt ona gölə getməyə, çimərlikdə gəzməyə belə, icazə vermirdi.

Təzəcə gələn uca boylu oğlanla qız, onun böyründəki yaşıl neonlu masada oturmuşdular. Qız pomadalı dodaqları ilə durmadan gülümsəyirdi. Oğlan isə danışa-danışa, onun dodaqlarına millənib qalmışdır.

O isə gözünü oğlanın çantasına dikmişdi, "O çantanın yerinə samsonit olsaydı, bir də yanındakı qız onunla olmasaydı, yəqin, bilərdim ki, özüdür..."

Saatına baxdı. Görüş vaxtından xeyli zaman ötmüşdü. Çubuğu barmaqları ilə dik tutub portağal suyunu birnəfəsə içəri ötürdü.

Böyründəki mizdə oturan qızla oğlan onun hortultu səsinə dönüb pıqqıladaşdılar. Elə bildi, qarnından gurultu səsi gəlir. İki əlli qarnını

övkələdi. Yaşıl neonlu mizin arxasında, yalnız, iki kölgə gördü. Təaccüblə yan-yörəsindəki mizlərə göz gəzdirdi. Neonların işığında qoşa oturan qız-oğlanlar kölgə idilər sanki.

Yenə də gözlüyünü çıxardı, bu dəfə ağ mantosunun ətəyi ilə sildi. Telefonunu qurdaladı. Çantasındaki təqvimini çıxarıb vərəqlədi. Təaccübdən ağzı açıla qaldı: "Ahh... Necə karıxmışam!" – uca səslə söylədi.

Yaşıl neonlu mizdəkilər ona sarı döndülər. O isə gülə-gülə bir mesaj yazdı: "...Təqvimdə günləri səhv salmışam. Bu gün, ayın on üçüdür, on dördü deyil ki. Təqsir gözlüyümdədir. On dördündə görüşərik!"

Yaşa dolmuş bir kişi qapıdan içəri girib qıza sarı gəldi. "Qızım! Yenə bura gəlibsən ki! Gəlsə, evinizə gələcək! Bura gəlməz".

Qızın qolundan tutub oturacaqdan qaldırdı, utana-utana kassa başındakı sarışın qadına baxıb başını tərpətdi.

Mart, 2010

Səssizcə aşağı sürünən pillələr

Axşamdır. Hər kəs evinə sarı addımlayır. O isə asta-asta getdiyi hərgünkü yerə yaxınlaşır. Bir anlıq dayanır. Bədəninə kip yapmış uniformasının üstündən geydiyi gen mantonu çıxarıb бүkdүkdən sonra, çantasına qoyur. Çantasını sol çiyindən asır.

Dərindən nəfəs alır. Havadakı qoxu burnuna dolur. Uzaqdan cüt bacını, şirniyyatçının qabağında gördükdə ağzı əzvay¹ dadır.

Hər addımbaşı, sağrısına² yığışan manto-sunu aşağı çəkir. Bacılardan ötüb, şirniyyatçı ilə dürməkçinin³ arasındakı divara söykənir.

Xiyaban qarışqa yuvasıdır sanki. Yoldan ötənlərlə qımıldaşır. Elektriklə işləyən hava körpüsünün pillələri səssiz aşağı sürünür.

¹ Bitkidən alınmış bir növ şirə. "Səbr-zərd" adlı bitkidən alınır.

² Yançaq.

³ Sendviç mağazası.

QIZ öz ürəyində körpüdən aşağı sürüşən kişiləri sayır; bir, iki, üç... Altı, yeddi,... On beş... İyirmi...

“Bəlkə biri sürüşüb ayağımın altına düşdü”, – deyə düşünür. Gənc bir oğlan elə naşicasına göz eləyir ki, gözü ilə qaşı təpəsinə çıxır.

QIZ gülümsəyir. Oğlan qızın önündən keçdikdə dodaqlarını qönçələyib “öpüş” deyə ona həvalə edir. QIZ üzünü çevirib, şirniyyatçının siyah şüşəsinə baxır.

Şirniyyatçının işçilərindən biri bulud dolu şirniyi vitrinə düzür. QIZ gözünü ondan ayırmır. İşçi sandıq dalındakı kişiyyə baxıb ona şüşə dalından iki qurabiyə göstərir. QIZ gülümsəyərək başını tərpedib vitrinə arxa çevirir.

Bacılar şirniyyatçının qabağından xiyabana axışblar. Onların biri piyada yolu ilə xiyabani ayıran barmaqlığa söykənib örpəyindən çıxan sarı tellərini barmaqları ilə oxşayır. O biri iş xiyabandan keçən maşınları süzür.

Ağ rəngli Pejo bacıların önündə dayanır. Maşının şüşəsi elektrik pilləkən kimi aşağı gəlib yarıda dayanır. Bacılardan – sarı saçlı bacının telləri, yarıaçıq pəncərənin şüşəsinə tökülür.

Arıq, qaraşın bir oğlan qızın önündə dayanıb üzünə gülümsəyir. Qız onun saralmış dişlərinə baxıb üzünü şirniyyatçıdan çıxan adamlara çevirir.

Oğlan isə sümsünərək bir az yuxarıda qadın paltarını satan butikin önündə dayanır. Vitrindəki manekənlərə baxa-baxa gözaltı qızı süzür.

Şirniyyatçıdan çıxan bir kişi, həyat yoldaşı ilə birlikdə qızın önündən sovuşanda kişi yoldaşından yayınıb gizli-gizli qıza göz eləyib gülümsəyir. Kişi qaraşın oğlanın yanından ötərkən oğlan ona gözünü bərəldib yerə tüpürür. Kişi isə bir söz demədən başını aşağı salır.

Qız saatına baxarkən, qaraşın oğlan gəlib önündən ötüşərək şirniyyatçı mağazasına girir. Qız elektrikli pilləkənlərdən aşağı sürüşənlərə baxır. Bir qadının çarşabı pillənin dişlərinə ilişib başından düşür. Qadın isə tələsik çarşabı başına çəkmək istədikdə, çarşab cırılır. Qız gülür.

Oğlan əldə paket qızın önündə dayanıb barmaqları ilə pulun miqdarını göstərir: "Üstəlik şirni də almışam!" – deyir. Qız ancaq başını tərpədir.

Oğlan dinər-dinməz elektrikli pilləkənlərin yuxarı qalxan tərəfinə gedir. Bacıların biri yerində yoxdur. Sarısaçlı, barmaqları ilə tellərini oxşayır.

Oğlan xiyabanın o biri başında üst keçidin dirəyinə dayanıb.

Pillənin ayağında duran cüt bacının biri, qara rəngli Zantyanın şüşəsindən başını içəri soxub nə isə danışır.

Qız dürməkçidən eşiyə çıxan ər-arvadlara baxır. Dürməkçinin şüşəsindən miz arxasındakı iki gənc oğlanı maddım-maddım süzür. Biri başı ilə qıza: "Buyur!" – deyir.

Qız üzünü xiyabana çevirir. Barmaqlıq önündə kimsə yoxdur. Xiyaban bir az sakitləşib. Şirniyyatçı mağazasında isə təkcə işçilərdir oyan-buyana şütüyürlər.

Qız saatına baxıb pillələrə sarı gedir. Qaraşın oğlan durduğu yerdə görünmür. Elektrikli pilləkən qızı asta-asta yuxarı qaldırır. Oğlan pillələrin aşağı sürünən tərəfindən qıza baxır...

Mart, 2010

Sən Allah, tez aç

"Allah! Tez açılısın... Nə olar! Bir iş gör, tez açılısın... Hələ gör necə diqqətlə kağızı oxuyur! Qapı açmağın bu qədər dəbdəbə-kəbkəbəsi olar?! Bir deyən yoxdur ki, kağızı verdilər əlinə, dur qapını aç da!... Yoxsa sənə də hesabat verməliyəm?!"

Ceyran dayımın üzünə qayıtdı. "Sizə hesabat verməyə məcbur deyiləm ha", – dedi. Dayım, onun qulağının dibini qızdırırsın deyə əlini qaldırdı. Ceyran dimdik yerində durdu. Dayımın əli qaldırmaq istərkən sınıq qol kimi çiyindənən asılı qaldı.

Mən heç vaxt anamın üzünə qayıtmadım. Dayımla birlikdə kitablarımı töküb bağçanın ortasında yandıranda belə, üzünə qayıtmadım. Dinməz-dinməz pəncərədən alovlara baxdım ancaq. Alovların istisi şüşənin arxasından az qala üzümü yandırırды. Bayıra çıxmadım.

Çıxsaydım, anama ağ olub üzünə qabaracaqdım. Mən ona hesab verməyə məcbur idim. Atam ölməsəydi, kitablarımı yandırmazdılar. Dayım da, belə deməzdi: "Sən də mənim qızımdan heç geri qalan deyilsən!"

Mən Ceyran kimi düşünmürdüm ki, yoldaşa qoşulub dağ-daşa qaçım. Adam kimi başımı aşağı salıb, şəhərimizdə keçinirdim. Buraya da öz istəyimlə gəlmədim ki! Gələndə heç bilmədim hansı qapı açıldı, məni hara gətirdilər! Yolda patrolun içində: "Paytaxta aparırıq səni!" – dedilər. Təəccübdən yerimdən oynadım. Mən o günə qədər paytaxtı görməmişdim! Orda mənim nə işim var idi ki?!

"Allah! Söz verirəm bir daha paytaxta gəlməyi heç ağımdan keçirməyim. Düzünə dursan, heç xiyabanların, muzeylərin, gəzməli yerlərini də görmək istəmirəm. Elə bu divarları gördüm, mənə bəsdir. Necə gətiriləndə gözübağlı gətirdilər, eləcə də burdan dönəndə özüm gözlərimi yumub heç yerə baxmayacağam, fəqət sən elə bir iş gör ki, bu qapı tez açılsın: qapı açılsa, evə dönməyimə inanaram.

Görəsən, o şüşə köşkün içində nələr olur?!

Deyəsən, birisi ayağa durdu, aha!... Mizin başına keçdi. Sən Allah, tez gəl aç!... Gələn günü yoxdur ki!!!”

Ayaqlarım azca üşüyür. Qar, burnu açıq ayaqqabılarımdan corablarımı isladıb. Nə yaxşı o uzunluqda həyəti piyada gətirməlidir, yoxsa indiyə qədər barmaqlarım donmuşdur. Məndən başqa iki qadın da vardı məşının içində. Onlarla kəlmə kəsmədim. Düzü, qorxdum ki, danışsam, geri qaytararlar. Fəqət gözlərim gözlərinə güldü. Ceyran kimi! Amma onun gözlərindəki gülüş dağların ürkək ceyranları kimi idi. Mənim gözlərim o cür gülə bilməz. Bilmədim qadınlar gözlərimdəki gülüşü anladılar yoxsa...

Ceyran hər sözü gözləri ilə deyərdi. Gözləri ilə gülərdi. Hərdən onun nə dediyini anlamazdım. Soruşanda him-cimlə danışardı. İndi haradadır görəsən? Bəlkə dağ-daşda soyuqdan kiryib bir yerdə qalıb! Yooo... O, yerə-göyə zəncir salardı. Bir yerdə dayanmaz. İndi ürkək, isti səsi ilə dağı-daşı başına götürüb. Yəqin, yar-yoldaşı onun adına “dağlar qızı” deyirlər.

Barmaqlarımı soyuq aparıb. Keyiyib. O qadınlar da mənim kimi, gör necə kiryib bir

yerdə qalıblar! Görəsən, qaş-gözümlə onlara işarə eləsəm, anlayacaqlarmı?! Nə dildə danışıqlarını heç bilmirəm ki!? Ceyran burda olsaydı qaş-gözü ilə onlarla danışıb sonra dönüb nə dediklərini öz dilimizdə mənə deyərdi.

"Allahım! Haçan gəlib qapını açacaq! Kaş onlar yaxınlaşaydı, nə danışıqlarını eşidərdim. Görəsən, bir yanlışlıq olub?" Məni gətirən qarovul azadlıq kağızımı onlara verdi ki! Yenə niyə şüşə dalından belə baxırlar mənə, Allah! Sənə yalvarıram bir iş gör, tez açılınsın bu qapı! Başqa günüm olsaydı, sənə yalvarmazdım, sıtqamazdım. Axı bu gün çillədi. Ağzım tamamilə zəhər dadı verir. Bir diş "saxsı halva" olsaydı..."

Mən də him-cimlə danışmağı Ceyrandan öyrənmişdim. Amma mən danışanda çox məzəsiz olardı, belə oyunlar ancaq Ceyrana yaraşır. Mən qaş-göz atanda mənə gülərdi. Halva görəndə ikimizin də əl-ayağımız əsrədi. Ürəyimizdən qara-qara qanlar axardı. Hər cür halva yox haa... Saxsı halvadan ötrü ölərdik, çillə axşamı yük yerindən gizlədilmiş halvanı oğurluqca əkib yeyərdik. Sonra gözlərimizlə bir-birimizə gülərdik...

Anam da halva vurğunudur. Çillə günü halvanın yarısını yük yerində gizlədər. Sonra tək başına hərdən bir az tamsına-tamsına yeyər. Mən anama deməmişəm ki, onun tək başına halva yediyini görmüşəm.

Anam: "Ceyrana uyma" – demişdi. "Bax gör, tay-tuşların qış günü necə başmaq geyir, sən də o başmaqlardan al". Ceyrana demədim, anam tapşırıb çəkmə alım, Kikerz ayaqqabı yox!

İkimiz də Kikerz aldığ. Ceyran həmişəki kimi işarətlə danışdı. Qaşını yuxarı çəkib gözü ilə Kikerzlərə işarə elədi. Dedim, elə bu dəqiqə ayağımıza geyək?! Danışmadı. Gözləri ilə güldü.

Gözlərimizlə gülmək bizim aramızda açılmaz bir sirr kimi idi. Dodaqlarımızı bərk-bərk yumub gözlərimizi tamamilə açardığ. Mənim boynumun damarlarınadək çəkilərdi.

İkimiz də Kikerzləri dükanda geyib köhnə ayaqqabılarımızı onların qutusuna qoyduq. Eşiyə çıxanda gözümüz tabaq üstündə saxsı halvaya sataşdı. Ceyranın gözləri güldü. Xi-yabanda halvanı dişimizlə bölüb gözlərimizi yumduq. Halva yavaş-yavaş ağzımızda əri-

di. Gözümüzü açıb bir-birimizə güldükdə ikimizin də dodaqlarımız şirəli idi.

Bilmədim hansı çuğul bizi anama çuğulla-mışdır. "Qızın nəfsi bütün, boğazı təmiz ol-malıdır", – anam demişdir.

Görəsən, Ceyranın nəfəsi bütün qalıb?! Dağ-daşda nə var ki, qızların nəfəsi tər-pən-sin! Mən olsaydım, nəfsim bütün qalmazdı. Olmazın şeylərə də həvəslənərdim. Elə indi-cə gözlərimi yumsam, çillə gecəsinin plov iyini burnumda hiss edirəm. Neçə aydır plov yeməmişəm?! Görəsən, anam bu gecə cücə-plov bişirib?! Keşkə kələm-plov bişirməsin haa... O qədər dumduzu, soyuq kələm borşu yemişəm ki, adını belə dilimə gətirəndə qusmağım gəlir. Yoooo... Kələm-plov bişir-məz. Yəqin, cücə-plovdur. Görəsən, hansı toyuğun başını kəsiblər?! Kaş ağ fərənin başını kəsməsinlər... Bəlkə də eşikdən quşçu toyuğu alıblar. Evdə toyuq başı kəsməyə kişi yoxdur ki!

Atam ölməzdən əvvəl çillə günü səhər tezdən durub toyuqların birini tutub başını kəsərdi. Mən baxmazdım. Kəsilən heyvana baxsaydım, ətini yeyə bilməzdim. Çillənin

sabahısı gün hansı toyuğun yeri boşdur deyə, əyilib hinə baxardım.

"Görəsən, mənim kameram boş qaldı, yoxsa oraya başqasını gətirdilər?! Qaşıqla adımın ilk hərfini divara qazmışam. Oxuyan gərək diqqət eləsin, yoxsa yazının nə olduğunu seçə bilməz. Kaş soy adımı da yazardım. Ağacların gövdəsində yadigarlıq yazılan kimi. Amma ağac yumşaqdır. Sement divarı qaşıqla cızmaq o qədər də rahat deyil.

"Şüşə dalından gör necə gözlərini mənə zilləyiblər! Vay!... Miz başındakı da boylanıb mənə baxdı. Nə danışırlar, görəsən?! Bir qapı açmaq bu qədər söz-söhbət istəmir ki! Bəlkə məni bir də oraya qaytaracaqlar?! Qaytar-salar, nə edim?! Bu təmiz havanı ciyərlərimə çəkdikdən sonra, ağappaq qarın üstündə yeridikdən sonra orada yaşaya bilərəmmi?! Kim bir də tualet ayağının baş çatlayan qoxusuna dözə bilər?!... Soyuq hava, iki əsgəri adyal, gözlüksüz, saatsız, divarda cızıqları nə qədər sayasan, zaman keçməz ki! Saat olsaydı, heç olmasa əqrəblərin tıqqıltısı adama yoldaş olardı. Yooo... Elə orada saatsız keçinmək yaxşıdır. Saat olsaydı, bəlkə də o

günlərə dözmək olmazdı. Hələ qalsın bu uzun çillə gecəsini... Yüz dəfə divardakı cızıqları saysaydım, gecə qurtulmaz ki, qurtulmaz...”

Sərçələr çillə gecəsinin nə olduğunu anlamırlar ki... Qarlı ağacların budaqlarından naqillərin üstünə uçurlar. Caynaqlarının iləri qar üstündə uşaq pəncəsinə oxşayır. Kaş bu sərçələr kimi olardım. Barmaqlıq nədir, soyuq otaqda səhərə qədər bir ədyala bürünüb tir-tir əsməyin mənasını da heç bilməzlər. Haradan biləcəklər! Çılpaq canları ilə elektrik ağaclarının telləri üstə səf çəkirlər, hətta gəlib-gedənin üstünü batırırlar.

Ceyranı görsəm, ona tualetlərdən deyəcəyəm. Bilirəm o qədər gülməcə deyəcək ki, gülməkdən içim keçəcək. O qədər güləcəyik ki, ikimizin də gözlərimizdən su axacaq.

“Görəsən, bu çillə gecəsi Ceyran haradadır?! Halvasız necə dözə bilir çillə gecələri! O, pəşməyi¹ xoşlamaz... Sevsəydi, qar-doşab elə pəşməyin yerini verərdi.

¹ Pəşmək – çillə gecələrində bişirilən bir cür şirniyyat növü, qocaların sallanan saqqalına oxşayır.

Anam: "Çillə gecələrində kənddə pəşmək yerinə qar-doşab yeyərdik", – demişdir. Bəlkə də qar-doşab yemək məcburiyyətində qaldı.

Birlikdə keçirdiyimiz son çillə gecəsi Ceyrana demişdim. "Pəşməyə bir-iki damcı gülab damızdır, gör necə dadlı olur!". Gülmüşdü: "Onda dədələrin saqqalları gülab dadı verər", – demişdir. Bilirəm, Ceyranın da nəfəsi təmiz qalmayıb. Bu gecə çillə qarpızına yerikləməsə, yəqin saxsı halvanı fikirləşəndə ağzı sulanacaq. Keşkə Ceyran dağdaşa getməzdi. Ayaq yolu iyini çəksəydi, yenə sonunda mənim kimi evə dönərdi.

"Aha!... Deyəsən, ikisi də durdu ayağa! Sən Allah tez gəlin... Ürəyim evdən ötrü tirtir titrəyir. Evə yetişsəm... Bir dilim çillə qarpızını... Bəlkə də bir diş saxsı halva yeyəndə hər şeyi unuda bildim. Divardakı cızıqları, boşqabda suyun içində üzən kələmləri, yatmadığım upuzun gecələri..."

Görəsən, bu il çillə qarpızını alıblarmı?! Dedilər, dayım qarının arxasında məni gözləyir. Atam öləndən bəri, bizə dayım qarpız alar. İki ildir, Ceyran itkin düşəndən bəri

qarpızı qarıdan verib qayıdar. Evə gedə bil-sə, qarpızı atam kimi böləcəyəm. Bilirəm, qarpızı mənə verəcəklər kəsım. Atam həmişə yumru qarpız alardı. Ortasını bir dilim girdə kəsib, sonra uşaqların sayını nəzərdə tutub gül şəklində dilimləyərdi. Qarpızın ortasın-dan çıxardığı dilimi anamla birlikdə yeyər-dilər. Bəlkə bu gecəki qarpızın içi keçmiş oldu? Yoooo... Olmaz! Bu qarpızı mən kəsə-cəyəm”.

Bədənim tir-tir əsir. Üşüyürəm. Ayaqlarım buz bağlayıb. Barmaqlarım keyiyib. Ceyran məni bu halda görsə, “Ağlın başında olsaydı, Kikerzlərini geyərdin!” – deyərdi. Haradan b-iləydim! Buraya gələndə qar-külək yox idi ki...

“Aha!... Gəldilər! Məni gətirən qarovul da onlarla birlikdə gəlir. Görəsən, bu köşk için-də üşümürlər?! Niyə üşüsünlər ki?! Botunları Kikerzdən də möhkəmdir. Ayaqlarını isti saxlayar. Deyəsən, birisi qarıya sarı gedir... Botunları, sərçələrin caynaq izlərini qar üzə-rində silir. Dizlərim titrəyir... Bir addım belə ata bilmirəm...

Noyabr, 2010

Koroğlu da qocalarmış

Qarapüsək¹ asta-asta çiləyir. Çox keçmədən çiləmə yağış otağımın pəncərəsinə döyür. Tozlu camlarda yağış gilələrinin izi qalır.

Mən cığırda dayanmışam. Buludların göz yaşları damla-damla saçlarımı, yanağımı isladır. Sanki məni yuxudan oyadır. Ayağımı böyük bir daşın üstünə qoyuram. Ayağım yağışdan islanmış mamır² naxışlı daş üstündə sürüşür, büdrəyirəm. Sazın sirli-sehrli səsinə dəli olmuşam. Çoxdandır ki, yaxından saz dinləməmişəm. Gərək yaxından oturub dinləyim onu.

Bir vaxtlar Əjdər əminin sazına valeh idim. O duruşuqlu, yaraşıqlı, şəstli qəddi-qaməti ilə sazı elə çalardı ki, deyərdin bəs,

¹ Çən və dumandan sonra yağan narın yağış.

² Daşların üzərində göyərən köksüz və yarpaqsız ibtidai bitki, adətən, sarı, yaşıl rəngi olur.

Koroğlu indicə qapıdan girib deyəcək: "Çünki oldun dəyirmançı, çağır gəlsin dən, Koroğlu". Hayıf olsun ki, Əjdər əmi qocalıb. Beli bükülüb, dişləri tökülüb, sazı isə...

İndi isə Koroğlu sazının şaqraq səsi, sisli havada qayaları bürüyüb. Mən isə onu yaxından dinləməyə dəridən-qabıqdan çıxır, əl-ayaqdan gedirəm. Ancaq yuxarı qalxmağa nə qədər can atıram, bir o qədər də əziyyət çəkirəm. Cıgırda dayanıb qalmışam. Bir yanım qorxulu sıldırım, o biri yanım isə buludları bağına qucan yalçın qayalar. Yuxarı qalxım deyə, uşaqlar kimi iməkləyirəm. Dağ¹ yerin çınqılları, xır daşları dizlərimə, əllərimin ayasına² toxunuban incidir məni. Oğrun-oğrun addımlayıram. Bir az yuxarı qalxıram. Ayağımın büdrəməsindən qorxuram. Elə olursa, təpəm üstə yarığana düşəcəyəm. Öz-özümə toxtaxlıq verir, irəli addımlayıram. Nə qədər çalışıram, yuxarı qalxa bilmirəm.

Çarəsiz qalıb bir daşın üstündə otururam. Hərdən qollarımı daraqlayır, hərdən isə qol-

¹ Daşlı, çınqıllı dağ yeri.

² Əlin içi.

tuqlarımı qucaqlayıram. Koroğlu sazının yel-təmə¹ havası ilə dan yerinə yol alıram.

Koroğlu tövlə damında hoyuxmuş, fikrə dalmış, nə isə bir şeyi maddım-maddım süzür. "Niyə tələsdin?! – deyirəm. – Rövşən! Bir azca dözümlü olsaydın, Qırat qanad açmışdır..."

Alı kişi deyir: "Yəqin, qismət belə imiş!" Koroğlu özünü lənətləyərək: "Niyə qisməti dəyişə bilmədim?!" – deyir.

Mən isə düşünürəm: Koroğlu qisməti dəyişmiş olsaydı, onda Dür aygır bəlkə də Qıratın qanadlarını qısqanardı.

Gürşad şıdırğı şığayır. Atquyruğu², atqu-lağı³ damlalar Koroğlunun sazından qopan cingiltilərlə birgə pəncərəmə çırpılır. Başımı kitabdan qaldırıb, bayıra baxıram. Yağış gilələri su bombasıdır sanki şüşələrin üzərində partlayıb aşağı süzülür. Saçlarım islanıb. İsləq gecəliyim canıma suvaşır. Kürəyim üşüyür. Yerimdən qalxıb şalımı çiyinlərimə salıram.

¹ Qədim oğuzlarda oyun havalarından birinin adı. Əsasən, gəlin oynarkən çalınır.

² İri dənəli yağış.

³ Bir boyda və bir biçimdə olan iki şey.

Kitabı qucaqlayıram. Qayaların başından gələn saz səsi damarlarımda axan isti qandır sanki. Koroğlunun avazı Nigar xanımı İstanbuldan qaçırmaq macərəsini qayalarda səsləndirir.

Koroğlu Qırat belində Nigar isə tərkində, mən də Nigardan icazəsiz, qollarımı onun belinə dolamışam. Barmaqlarım az qalır Koroğluya çatsın. Qırat dördnala çapır. Nigarın şəvə saçları havada yellənir. Küləklə dalğalanan saçlar üzü-gözümə sarılır. Gözlərim qaralır.

Qaranlıq asta-asta pəncərədən otağımın ortasına uzanır. Qalxıb miz üstü çırağımı yandırırım.

Hələ axşama çox qalır. Gəlirəm... Gəlirəm... Gəlirəm, qayaların dibində, daş üstündə oturduğum yerdə, otururam.

Birisi yağışın ağzına bıçaq atmış, deyəsən, yağış kəsib. Bələnləri¹, yamaqları bürüyən çən buludlara qarışib. Günəş buludları işıqlandırmış. Sazın da səsi kəsilib. Başımı yuxarı qaldırıb güümüşi dunqar² qayalara baxıram.

¹ Susuz yerlərdə və bitkisiz dağların ətəyində olan kiçik yaşıllıq deməkdir.

² Qoz. Dağın ümumi istiqamətdən kənara çıxan hissəsi.

Qırıqlı alını, eşmə bığları, içini üzündə əks etdirir. Ancaq ardıc¹ qaməti azca əyilmiş; Koroğlunun gözü uzaqlarda, asta-asta dağdan enir. Qoşa bulaqdan gəlir. Atasının məzarından.

Mənə çatan kimi daş üstündə oturur. Ona yaxınlaşıram: “Yorulmayasan Koroğlu!” – deyirəm. Nigar xanım yoxdur. Əlimi, əlinin üstünə qoyuram. Əlləri pullanmış² dəmir kimidir. Ətrafımı süzərək barmaqlarımı ağarmış saçlarında gəzdirirəm. Barmaqlarımın ucu köz kimidir. Başımı dizlərinə qoyuram. İsti oyluqları³ yanaqlarımı isindirir. Əllərindən tutub saçlarımda gəzdirmək istəyirəm. O isə sazını sinəsindən endirib bir qırağa qoyur. Qılıncının ucu yerdəki daşlara dəyir. “Koroğlu! Mənə bir “Yanıq Kərəmi” çal!” – deyirəm. Eşitmir. Gözlərini yumur. Barmağımı sazının tellərinə çəkirəm.

Cıncıdı... Cıncıdı... Cıncıdı...

Koroğlu gözlərin açır. Mənə baxır. Ancaq

¹ Sərv ağacı.

² Odda qızardılmış.

³ Ayağın dizdən yuxarı hissəsi.

məni görmür. Başını qaldırıb buludlara çəkilmiş hündür qayalara baxır. Mən də gözlərimi buludlara zilləyirəm. Başım dönür. Bir parça köz kimiyəm. Başımı onun dizindən götürürəm.

Koroğlu sazı döşünə alıb, yola düzəlir. Hər addım atdıqda saz, tovlama beşik¹ kimi döşündə yırğalanır. Belinə qurşanmış Misri qılıncı, sanki onunla qoşa addımlayır. Onun arxasınca Çənlibelə gedirəm. Uzaqdan Nigar xanımı görürəm. Koroğlu da onu görür. "Keşkə, mən o daş üstündə oturdum", – deyirəm.

Nigar tək-tənha oturub ağ qayalara baxır. Saçları çiyinlərindən belinə şələlələyib. Hövləsək bir şəkildə Koroğludan qabaq, Nigara yanaşıram. Amma Koroğlu yaxınlaşdıqca Nigarın qaşları çatılır, gözləri tutqun buludlar kimi dolur, bir himə bənddir, dindirən olsa, leysan tək yağasıdır.

Koroğlu Nigarın yanında oturur. Mən isə o biri yanında. Koroğlunun qolu Nigarın belinə dolaşırkən mənim də qoluma toxunur.

¹ Tavan və yaxud başqa bir yerdən asılı vəziyyətdə olan beşik.

Qazan dolusu qaynar su başımdan aşağı tökülür sanki.

Gözlərimi yumuram. Kitabı mizin üstünə qoyuram. Çırağ, Koroğlu ilə Nigarın oturduğu daşın üstünü işıqlandırır. Nigarın başı Koroğlunun döşündəki saza söykənib. Saçları isə onun dizlərinə tökülüb.

Həndəvərimə göz gəzdirirəm. Kitabxanada sıra ilə düzülən kitablar elə bil buz qəlibləridir, kitabların soyuğu içimi əridir. Üşüyürəm, düşünürəm, düşünürəm. Kitabı bağrıma basıram. Nigar xanımın səsi gəlir:

“Qoç igidim! Keçən günlər yadıma düşür. Çənlibeldə at kişnərtisindən, dəlilərin nərəsindən, qılıncların səsinə qulaq tutulardı. Oraya belə, quş quşluğunda qanadlanmazdı. Sən nərə çəkəndə, dağlar, daşlar səsinə səs verərdi. İndi hanı o günlər?! İndi Çənlibeldə qu vurusan, qulaq tutulur”.

Koroğlu qaraqabaq siması ilə dinməzsöyləməz qıya töküben¹ uzaqlara baxır. Barmaqları Nigarın saçlarında gəzişir. Əlimi saçlarıma çəkirəm. Koroğluya yaxınlaşıram, əlimi saçlarına apardıqda, Nigar, qara xumar

¹ Qıya tökmək: kəskin və hiddətli baxmaq.

gözləri ilə, siyirmə baxışı ilə mənə baxır. Gözləri mənə get deyir sanki. Utanıram. Boynu bükülü, enər-qalxar Çənlibelin banevlərinə¹, binələrinə² sarı gedirəm. Boylanıb birbəbir içərilərinə baxıram. Tavanların vığalını³ qurum⁴ basmış. Təndirlər sönük, ərsinlər isə təndirlərin piyəsinə buraxılmış. Taxıl kəndiləri⁵ üzüquylu yerə sərilib. Ocaqlarda yarımçıq yanmış odunlar kül topasına quyulanıb. Tünlükdən⁶ tökülən yağış izləri külün üstündə xal-xal görünür. Çalı-çırpı, gün, tikan kolları boş evlərin bucağında təllənib. Kləvlar⁷ da boşdur, kağalar⁸ da. Qəfildən ayağım çardağın qabağında döşəməyə⁹ ilişir. Odun qalağından tutmasaydım, yıxılacaqdım.

¹ Tağlı günbəzli ev. Yuvarlaq qubbalı çadır.

² Müvəqqəti məskən.

³ Binanın səqində işlənən dirək.

⁴ Divarda və dirəkdə olan tüstü və nəmişliyin izi.

⁵ Kəndi: içindən dən və yaxud un saxlanılan küp.

⁶ Otağın və yaxud çadırın tavanında (səqf) tüstünün çıxması üçün baca. Pəncərə.

⁷ Mal-heyvanın saxlandığı yer.

⁸ Çəpiş ilə quzuların saxlandığı yer.

⁹ Çinqıl döşənmiş piyada yolu. Səngfərş.

Döndərmənin altında çığsəbəd¹ içərə samana quylanmış bir neçə yumurta var. Nə bilim, bəlkə bu yumurtalar kürt toyuğun falasıdır.

Evlərin biri döşənəklidir. Bir bucaqda çiçək naxışlı oymasandıq², o birisində isə yorğan-döşək bağılısı. Bağlı üzərində isə iki yastıq görünür. Koroğlunun mıxdan asılan, qaragül³ börkü, yarğaq⁴ kürkü, qarşaq⁵ dərisindən tikilmiş çəkməni⁶ özünə çəkir məni. Divarda, kürkün yanında sınıq bir güzgü var. İçəri girirəm. Əlimi kürkə çəkirəm. Sınıq güzgüdə, özümə baxıram. Sirsifətim parça-parça görünür. Gözüm sandıqda qalıb. Yaxınlaşıb, qıfılını yoxlayıram. Əlim havada quruyur. Geri çəkilirəm. Nigar xanımın sandığında nə var deyə, düşünürəm. Eşiyə çıxmadan Koroğlunun kürkünü mıxdan alıram. Qoxulayıb bağıma basıram. Eşiyə çıxarkən ayaq izlərim döşəməninin üs-

¹ Qamış və yaxud nəzik şüylərdən hazırlanmış səbəd.

² Üzərində qazma naxış olan sandıq.

³ Bir cins qoyundur, siqt olunmuş quzusunun dərisindən qiymətli börk hazırlanır.

⁴ Ovulmuş quzu dərisi.

⁵ Qiymətli dərisi olan tülkü növü.

⁶ Üstlük. Yağışda geyilən uzun yapıncı.

tündə qalır. Bir anda özümə gəlirəm. Koroğlu ilə Nigar məndən çox uzaqlaşılıblar. Onların arxasınca qaçırım. Ayağım nəyəsə ilişir. Üzü üstə yerə yığılıram, əllərim ağrıyır. Qaçmasam, onlara yetişə bilmərəm. Qaç-qaça gözüüm yaşıl məxmərli dərələrdə qalıb. Daşların dibindəki sarı güllərdə yamaclarda bitən dəvə tikanları qotaz gülləri hələ də körpədirlər. Keçə-keçə əlimi güllərə çəkirəm. Əllərimin yaralı ayası acışır. Az qalırım Koroğlu ilə Nigara çatım. Kəkotu iyisi gəlir. Kəkotu kollarından, tüklüclərdən yan keçə bilmirəm. Daşın dibindən bir ovuc kəkotu dərib, burnuma tuturam. Gözəl qoxu burnumu oxşayır. Yağış dəymiş kəkotunun qoxusu qanıma coşdurur. Ürəyimdən qarara qanlar keçir. Kəkotu çayına yaman yerikləmişəm. Tələsik iki tel qoparıb ağzıma atıram, ətri dilimi göynədir. Bir ovuc da Nigar xanıma aparım deyə düşünürəm. Sonra ovcumdakı otu yerə səpələyirəm.

Koroğlu yaşlı bir kişi ilə danışır. Kişi, çiyində tüfəng yolun ortasını alıb durmuş. Çomağını çənəsinə dayamış, Koroğlu ilə Nigara baxır. Yolun qırağında iki öküz otlayır.

Koroğlunun belinə həmayil olan qılıncı Nigarın ətəyinə dəyir. Nigarın ətəyindəki naxış çiçəkləri daşların dibindəki sarı çiçəklərə oxşayır.

Nigar xanımın yanında dayanıram. İndiyə kimi bu qədər ona yaxınlaşmamışdım. Çiynimi onun çiyinə söykəyirəm. Boydaşlıq. Orta yaşlı olsa belə, bəstə boyu əyilməyib hələ. Mənim boy-buxunum Nigardan şələlidir. Diqqətlə baxıram, şəvə saçlarına dən düşüb. Mənim də saçlarımin çingəsində¹ bir neçə ağ tük var. Çəkəsinə² çəkilən çatma qaşları qurulu yaydır elə bil. Kirpikləri qıvrılıb qaşlarına dayanıb. Mənim kimi qartal burundur. Ancaq Nigar məndən daha ötəgəmli³, titikli⁴ görünür. Dodaqlarında gülöyşə⁵ bir təbəssüm var. Gülüşünü düşündükdə, Cakonda tablosundakı Mona Lizanın acı gülüşü yadıma düşür. Koroğlu tufəngçi kişi ilə danışır:

– Çiyindəki nədir? – deyir, sonra dönüb Nigara baxır. Yenə sözünə davam edir.

¹ Tel. Saçın qıvrımları.

² Çəkə: alının hər iki tərəfi. Şəqiqə.

³ Məğrur. Nüfuzlu.

⁴ Çəvik. Güclü.

⁵ Turşaşirin. Meyxoş. Farsca “mələs” deyilir.

– Yarı ağac, yarı dəmir, – kişi deyir. Kişi ağzını açan kimi ortaya atıram. “Tüfəngdir, – deyirəm, – Koroğlu!”

O, səsimi eşitmir. Kişi: “Tüfəngdir”, – deyir. Koroğlu qaşlarını çatır. Qırışlanmış alnında neçə cizgi görünür:

– Tüfəng nədir? – deyir.

Yenə özümü saxlaya bilmirəm. “Koroğlu! Tüfəng adamları, quşları, heyvanları öldürən odlu silahdır. Bu, qılınc deyil haa! – deyirəm. – An içində qırıb xəzəl kimi yerə tökər”.

Nigar mən olan səmtə elə ürkək-ürkək baxır, sanki məni görür. “Hələ tüfəng nədir! – deyirəm. – Bəlkə sizin cürbəcür qırıcı silahlardan, Xirosimanı dağdan bombalardan xəbəriniz ola!”

Nigar xanım mənə sarı gəlir. Yəqin bu dəfə səsimi eşidib. Gəlir, yanımda dayanmır, məndən ötür. Keçib kişiyə sarı gedir. Onun dövrəsinə hərlənir. Tüfəngə baxır. Kişi isə tüfəngin lüləsini Koroğluya sarı tutub Nigar xanıma: “Tüfəng bir cür yeni yaraqdır”, – deyir. Koroğlunun əli qılıncın qəbzəsinə yaxınlaşır. Kişinin əli tüfəngin lüləsində: “Bax! Burasında güllə var. Barmağını bu tətiyə basdıqda güllə açılar”.

Koroğlu Nigara, Nigar isə Koroğluya baxır. Mən Nigarla Koroğlunun arasında durmuşam. Öküzlər hər şeydən xəbərsiz yolun qırağında otlayırlar.

Koroğlu əlini uzadır, tufəngi kişidən alsın.

– Ver mənə, görüm, – deyir.

Kişi Koroğlunun belindəki qılınca baxır.

– Başına dönüm, çıx yolunu get! Məni qan-qadaya qoyma! – deyir. Koroğlu dirənir, and-aman eləyir. Əl çəkmir ki, çəkmir.

Onların arasında durmuşam. Qorxuram kişi əlini tətiyə aparsın, ya da ki, Koroğlu ondan qabaq qılincını siyirib kişinin üzərinə hücum çəksin.

Kişi bir azdan cin atından düşür, yumşalıb yola gəlir. "Qoy bir öküz sənə qurban olsun!" – deyir. Koroğlu əlini qılincından çəkib qurşağındakı burma xəltəsindən¹ axca yarmaq² çıxarır. "Buyur, bu da öküzün pulu!" – deyib tufəngi kişinin əlindən alır. Hər yerini yoxlayıb diqqətlə sezir:

– Deyirsən, bu tufəng öküzü öldürə bilər?!

Kişi tufəngi Koroğludan alır. Qundağını

¹ Pul kisəsi.

² Gümüş pul. Gümüş sikkə.

döşünə basıb. Öküzü nişan alır. Koroğlunun bir əli döşündəki sazda, bir əli isə qılıncında, Nigar xanımın yanında dayanıb mənə baxır.

Taraaaaaq... Bir güllə açılır, açılan güllənin səsi çöldə yayılır. Öküz ansızın qana bələşib yerə düşür. O biri öküz isə baş alıb budur ha, çöl düzü qaçır.

Qanı qaçmış Nigar xanımın yanaqları ağ qar kimidir. Koroğlunun qolundan tutub.

Mən isə udquna bilmirəm. Dil-dodağım quruyub. Dodaqlarım tir-tir titrəyir. Əl-ayağım əsim-əsim əsir. Koroğlunun əhvalı bir təhər olur. Bütün kitab boyunca onu bu qılıqda görməmişdim. Çalılı¹ boyu nədənsə sarsılmış, iti gözləri heyran-heyran ətrafını süzür.

Gözlərimi yumuram. Heç də istəmirəm onu bu şəkildə, bu qılıqda yaddaşımda saxlayım.

Saz səsi gəlir. Gözlərimi açıram. Koroğlunun sazı döşündə, qılıncı isə Nigar xanımın ayağının yanında yerdədir.

Nigar qəmli-qəmli Koroğluya baxır. Mənim boğazıma qəhər tıxanıb. Öküzün axan qanı Koroğlunun qabağında zinə bulaq kimi

¹ Duruşuqlu.

daşların ortasından özünə yol açır. Yağış yenə asta-asta çiləyir, qanlı daşların üzərində yuvarlaq şəkilli izlər buraxır. Kişi tüfəng çiyində bizdən uzaqlaşır. Mən Koroğlunun qılıncını yerdən qaldırıram.

Daha kitabı oxuyub, davam etməyə nə gücüm var, nə də tərərim. Sətirlənmiş sözlər, kəlmələr əllərimə ağırlıq edir sanki. Qollarım, çiyinlərimdən asılmış ağır daş kimidir. Koroğlunun qılıncı əlimdə qalıb. Oxuduğum vərəqləri geri qaytarıram. Kitabı miz üstə buraxıram. Koroğlu qayaların üstündə Qoşabulaqdan gəlir. Hər addımda döşündəki saz beşik kimi tərənir. Belinə həmayil olan Misri qılıncı sanki onunla birgə addımlayır.

Çırağın nur zolaqları, kitabın səhifəsinə halqavarı işıq salır. Qaranlıq otaqda, yatağımın qırağında oturub Koroğluya baxıram. Koroğlu mənə sarı gəlir...

May, 2011

Mavayıl¹

Şənbə:

Həftənin ilk günüdür. Yeddi gündür qapını özümə qapatmışam. Bəlkə də beləsi hamımıza yaxşıdır. Onların dövrəsinə dolanmıram. Qoy məni görmədən məndən uzaq, bəri bir az təmiz nəfəs alsınlar.

Pəncərədən baxıram. İkinci qatdakı döşsüz qonşumuz əlində iki bərbəri, binaya sarı gəlir. Oğlum kitab qoltuğunda gözümdən uzaqlaşır. Üçüncü qatın pəncərəsindən baxanda onun boyu olduğundan da bir az qısa görünür. Ərim maşını işlədir. Motorun əksədəsi pəncərənin ləkəli, tozlu şüşəsinə toxunub geri qayıdır. Maşın gedəndən sonra qulaqlarım dincəlir.

Şüşənin ləkələri elə bil əllərimə baxır. İl bayramına az qalır. Mən isə kefsiz-damaq-

¹ mobail – burada cib telefonu, maval isə tualet anlamında. Mavail: bu iki kəlmədən birləşən söz. Qadının həmişə özü ilə yanında gəzdirdiyi kisəni ifadə edir.

sızam, sanki at basıb, yük arabası üstümdən ötüb. İş görmək həvəsim ölüb: yaşamaq kimi, gülmək kimi...

Ərim, oğlum, qızım, üçü də birgə güləndə, elə bildim salonun divarları üstümə gəldi: qaçıb otağa girməsəydim, divarların arasında əzilərdim.

İyirmi gündən sonra evə dönmüşdüm. Oğlum gülə-gülə dedi: "Hər nəyin cib üçün olanından görmüşdük, mavalıdan savayı". Ərim öskürdü. O isə vecinə almadan pıqqıldayıb bir də dedi: "Doğrudan, gör nə yaxınlıqları var! Mobil, maval!..."

Mən də üzünə güldüm. Gülüşümdə nə isə partladı. Ağzım zəqqum dadı verdi. Gözlərimdən, elə bi, bulaq şırladı.

Ərim gözünü ağartdı. Qızım oğlumun qolunu çimdikləyib: "Cəhənnəm ol!", – dedi. Oğlum dürtmə ilə qızımın böyründən vurub: "Nə deyirəm ki? Zarafat eləyirəm də... Hələ şəkil çəkib Facebooka da qoyacağam..."

Böyrümdəki kisədən səs çıxdı. Üçü də birdən gülüşdülər. Özümün xəbərim olmadan yel buraxmışdım. Qaçıb yataq otağına girdim. Qapını qıfılladım.

Pəncərəni açırım. Bayram ayının ağ yeli pəncərənin tül örtüyünü havada oynadır. Yatağımın ağ mələfələrində gəzişir. Bilirəm! Yel nə qədər çağlayıb çırpınsa da, evdə cəsəd qoxusunu otaqdan aparası deyil.

Öz içimdə, özlüyümə darıxıram. Darıxdıqda barmaqlarım yazmağa can atır. Bir aydan artıqdır bir kəlmə olsun belə, yazmamışam. Sanki düşüncəmin qapısı hörülüb. Tozlu şüşənin üzərində yazı yazmağa həvəslənirəm. Barmağım şüşənin üstündə oynayır. Şüşənin tozunda yazının izi qalır: "Mavayıl"

Bazar:

Xəstəxanaya getdiyim həftənin ikinci günü idi. Gedəndə sevinirdim ki, qansızlıqdan, qəbzlikdən, əzabdan qurtaracağam. Deyirdim bəs, süd gölünə düşəcəyəm. Düşdüm də... Özü də... üstə... üstə dayana bilmədim, sağ böyrüm üstə düşdüm.

Cərrah həkim dedi: "Simitdən divar olsaydı, burğu¹ ilə bir iş görmək olardı, amma sənin bağırsağının yolu elə dolub tıxanmışdır ki, dolayı yol açdıq!"

¹ Baca dəlmək üçün alət.

İndi isə dolayı yol böyrümdən baş açıb. Cəmdək qoxusu hər yanıma bürüyüb. Paltarlarımı, üst-başımı, canımı, saçlarımdan belə cəmdək qoxusu gəlir. Gündə neçə dəfə pəncərəni açıram. Ətir-odekolon da əsər eləmir. Gecələr yata bilmirəm. Sağ böyrüm üstə düşsəm, deyirəm bəs böyrümdən qopub calanacaq. Qorxumdan yatağıma cığara salmışam. Xəstəxanadan döənən gün, cığaranın xışılıtsından nə özüm yata bildim, nə ərim. Bilmədim xışılıtdan idi, yoxsa pis qoxudan, ərim gecə yarısı səssiz-səmirsiz yorğan-yastığını götürüb salona getdi. O gedən qardaşdır ki, gedib.

Dedim, otağıma gəlmə. Ancaq iki ayağını bir başmağa dirədi ki dirədi. "Qol-boyun olacağıq bu gecə", – dedi. Əcəb də qol-boyun olduq!... Həmişəki kimi dinməz-söyləməz soyuqdan buza dönmüş ayaqlarımı qızdırdı. İstilik ayaqlarımdan bütün canıma yayıldı. Əli oyluğumda¹ dolaşanda, canım gizildədi. Necə də ürəyimi isitmişdir. Ocaq kimi isti əlləri!... Bağrına basıb üzümdən öpəndə şər dağarcığı – bu şişmiş kisə ikimizin aramızda qaldı. Diksinib birdən geri çəkildi. Ağzını

¹ Ayağın dizdən yuxarı hissəsi. Bud.

açdı bir söz desin, dinmədi. Ona vəhşicəsinə sarılmağım gəldi. Ona arxamı çevirdim. Hirsimdən dodaqlarımı gəmirdim.

Yenə cığaranın xışıltısı beynimə düşdü. Belim, kürəklərim qızıışdı. Əli yavaşca gecəliyimin yaxasından sinəmin altındakı kisəyə dəyəndə, əlini qeyz ilə elə çəkdi ki, yaxama toxundu. Sanki iyərənc bir canavara toxunmuşdur.

Yenə gözlərimdən bulaq coşdu. Bir daha cığaranın xışıltısı gəldikdə, yastıq-yorğan əlində, cin kimi otaqdan eşiyə çıxdı. İkinci qatdakı döşsüz qonşumuz, yadıma düşdü. Əllərimi sinəmdə daraqladım. Gözümün yaşı divardakı ipək toxumalı tabloya baxa-baxa qurudu. Pəncərədən sızan işığın altında, mənə elə gəlir ki, qızıltayaqların¹ayaqları suyun içində deyil, lehmə bataqlıqdadır sanki. Bu tablону, illər öncə ilmə-ilmə öz əlimlə arğamışdım².

Bazar ertəsi:

Səhər yeməyi otağın bir bucağında məc-

¹ Bir növ böyük su quşu. Flaminqo quşu.

² Toxumaq. Tikmək.

məyidədir, ancaq mən ona əl də vurmamışam. Yeməkdən qorxuram. Boğazımdan keçməmiş, böyrümdən çıxır.

Evə döndüyüm gün qızım süfrəni gətirib, otağında açdı. "Sən gəlməsən, biz gələrik", – dedi. İki qaşığı yeməmiş böyrümdən kisənin içinə düşüb paqqıldadı.

Oğlum özünü saxlaya bilməyib pıqqıldadı. Ağızındakını udmamış: "Vallah, lap elə vaxtıdır, indi şəkil çəkib Facebookda yerləşdirsəm, birinci yeri tutar!"

Başını aşağı dikən ərimin ağızı tərpnəirdi. Qaşığı yük maşınlarına torpaq yükləyən traktorun çalovunu idi sanki, ağızına dolu aparıb, boş qaytarırdı. Qızım süfrə başından durub əliağzında bayıra qaçdı.

Yerimdən qalxıram. Sükut evi bürüyüb. Hər kəs öz dəvəsini gəzər demişlər; hamı öz işi ilə məşğuldur. Pəncərədən bayıra baxıram. Döşsüz qonşumuz bir qucaq göy-göyərtili, tərəvəz gətirir. Qucağı, dirrikdir ¹ tərəvəz əkilən yer sanki.

Binanın qarşısındakı parkda, bayram yeli qarları əridib. Pəncərədən baxanda saralmış

¹ Tərəvəz əkilən yer.

çəmən ağ-yaşıl rəngə çalır. Bu gün-sabah ağacların cücərdiyini görəcəyəm. Birdən-birə böyrümdən göyərən bağırsağ kimi. Döşsüz qonşumuzun tam tərsinə. Mənim böyrümdən göyərən bağırsağ, onun kəsik döşlərinin yara izləri heç də ağımdan çıxmır.

Asfalt üzərində ərimiş qar izi, pinti qadınların şor bağlamış paltosunu yadıma salır.

Evdə kimsə olmayanda sərgərdan ruh kimi hər yeri gəzirəm. Ərimin yorğan-yastığı salonda divar dibində bükülü qalıb. Oğlumun tumanı mebelin üstündədir.

Qapıdan əyilib uşaqların otağına baxıram. Otağın ortasına dağılan kitablar qırılmış qoşundur sanki otaqda yerdə qalıb.

Oğlumun tumanını mebelin üstündən götürüb uşaqların otağına sarı gedirəm. Yarı yoldan qayıdıram. Gərək onların pal-paltarlarına əl vurmayım. Yoxsa çimçəşərlər.

Mətbəxdə hər şeyin yeri dəyişik düşüb. Qablamalar, qaşiq-çəngəllərin başları aşağı sanki məndən küsmüşlər. Ocağın qırağındakı yağqabı tikan koludur sanki gözümə batır.

Samovarı yoxlayıram. Hələ canı istidir. Məcməyidə çay ləkələri var. Stəkanların dibində çay tilifi quruyub qalıb. Dözə bilmirəm, axı bura mənim mətbəximdir. Hər şey yerli-yerində olmalı. Bunu qızıma deməliyəm. Hələ ölməmişəm ki!... Niyə qabqacağın yeri dəyişik düşüb!!!

Çərşənbə axşamı:

Nə arxama baxa bilirəm, nə önümü aydın görürəm. Arada qalmışam. Deyirlər, yetimə "vay-vay" deyən çox olar, çörək verən az. Xəstəxanadan gəldiyim gün, telefonumuz susmurdu, zəng zəng üstə gəlirdi: ərimin təzə siqareti sönən siqaretin kötüyü ilə alışdırdığı kimi!

Bu gün nə qədər pəncərə qabağında durdum, döşsüz qonşudan xəbər olmadı ki, olmadı. Telefonum da susub. İki gündür ki, ərim də iş yerindən zəng vurub əhvalımı soruşmur. Atılmış, unudulmuşlar kimiyəm.

Güzgü qabağındayam. Arxada kitabxanada sıra ilə düzülən kitablar var. Gedib kitabların birini açıram. "Onlar ölməklə məşğuldurlar" – kitabın cildində yazılıb. "An Sekstonun" ölümlə bağlı şeir kitabıdır. Darıxıram.

Kitabı oxumamış yerinə qaytarıram. Nə etdiyimi bilmirəm. İtiyim itib sanki!...

Yenə güzgü qabağında dururam. Saçlarım kilkələnib, pır-pırtlaşıqdır. Gözlərim çuxura batıb. Dodaqlarım bozarıb. Güzgünün qabağında sıra ilə düzölmüş pomadaların qapağını birbəbir açıb baxıram. Sürməmə bəzək çantamın yarıaçıq zipindən bayırda qalıb. Əlimi üzümə çəkirəm. Qaqırdaq¹ kimidir. Kremi ovcuma sıxıb üzümə yaxıram, bir az sığallayıram. Əlimi yumşalmış yanağıma çəkirəm. Çəhrayı pomada dodaqlarımda gəzişir. Daraq saçlarımin kilkəsini açır. Güzgüdə qadına oxşayıram, bir az da sürmələnim deyə, qara sürməni gözümə çəkərkən bağırsağım qəfildən kisənin içinə boşalır. Bir anlıq olsa da belə, bu sovxa² kisəni unutmuşdum. Sürməni güzgüyə çırpıram. Sürmə güzgüdə, iynə boyda qara iz buraxır. Dodaqlarımdakı pomadanı əlimlə silirəm. Pomada sir-sifətimə, çənəmə yayılır. Saçlarımı əlimlə pırtlaşdırıram. Güzgüdə, sirk təlxəyinə bənzəyən bir qadın mənə baxır...

¹ Cızlıq.

² Andır, miras.

Çərşənbə:

Odlu-odunlu günlərim ötüb. Ocaqda qalan közlərdən bir qor belə çırtlamır. Qolum süstləşib. Yatağımdan qalxmağa taqətim yoxdur. Hər aybaşı olduğum kimi, canım qızdırmalı, döşlərim daş kimidir. Yumurta-lıqlarımın aktiv zamanıdır. Bu qızdırma cinsi hormonlarımın yüksəlməsindəndir, yəqin, bilirəm. Döşsüz qonşumuzun düşüncəsi məni rahat buraxmır. Onun hormonlarının yüksəlmə zamanında döşlərində qalan yara izlərini düşünürəm. Görəsən, o, aybaşı olarkən nə hala düşür? Döşləri gizildəyirmi?!... Dərisimi büzüşür?!... Bəlkə də yaralarının yeri göynəyir!...

Altımdakı cığaranın xışıltısı yalqızlığımı üzümə çəkir sanki. Gözüm tavanın gəc işləmələrində qalıb. Divarın çəhrayı boyasında, gəlinlərin dümağ çələnginə oxşayır bu qabartmalar.

Salondan gələn televizor səsi arı vızıltısıdır sanki qulağımda səslənir. Bəlkə də ərim, macərəli və çox həyəcanlı bir film izləyir. Aramızda bir qapılıq məsafə var. Böyrümdəki kalostomi kisə sayəsində qapı sanki Habib divarıdır, mən də bir Fələstinli qadınam.

Əgər cığaranın xışiltısı, bir də böyrümdəki kisə olmasaydı, divarın arxasında tək başıma qızdırma içində yanmazdım.

Qapının kilidini bururam. Üst-üstə geydiyim paltarları soyunuram. Çıl-çılpaq güzgülənirəm. Keşkə döşsüz qadın heç bir zaman güzgü qabağında öz çılpaq gövdəsinə baxmasın, deyirəm. Böyrümdəki kisə, hələlik bomboşdur. Yavaşca yorğanımın altına süzülürəm. Yorğanın sərinliyi, canımın qızdırmasını alır. Gözlərimi yumuram.

Cümə axşamı:

Qolumu yorğanın altından çıxarıram. Üşüyürəm. Yorğanı qavzayanda soyuq canıma işləyir. Hələ indi yadıma düşür, gecə çıl-çılpaq yorğanın altına sürüşmüşdüm. Bir şey böyrümdə ağırlıq edir sanki. Kisəm yadıma düşür. Durub dəyişməliyəm. Güzgünün qabağından keçəndə qarnımın cizgilərinə sarı sallanan kalostomi kisəyə baxıram. Nədənsə, nənəm yadıma düşür. Hara dasa bir pinti uşaq görsəydi: "Pox mortalıdır!"¹ – deyərdi. Doğrudan da, elə böy-

¹ Pendir və yağ saxlamaq üçün dəridən hazırlanan tuluq.

rümdəki kisə ilə pox motalına dönmüşəm. Bir an güzgü qabağında çirkin gövdəli heykəl kimi quruyub qalırım. Vaaaay! Kisənin içindəkilər nədir?!... Bunlar haradan çıxdı?!... Yoxsa qarnım qurdlandı?!... Gör nə kisənin içində qımıldayırlar!...

Əllərim əsir. Nə eləyim?! Kimə deyim?!... Ərimə zəng açım?! Onda heç evə dolanmaz! Yoxsa qızıma?!... Yooo... Elə olursa, telefonun arxasındaca keçinər. Bəlkə oğlum!... O, harada olsa özünü yetirər Facebook səfhsinə sürpriz bir şəkil üçün!... Qaçım cərrah həkimin yanına...

Qorxuram kisəyə baxmağa. Ürəyim bulanır. Axı birdən-birə mənə nə oldu?! Bu narıncılar nədir?! Şama şorba içmişdim. Olmaya yerkökü!...Yoxsa qurda bənzəyənlər də şorbanın əriştəsi... Aaaax! Qurd olsaydı, öldürdüm e. Bircə elə qurd qoymağım qalmışdır. Nə yaxşı evdə heç kim yoxdur. Yoxsa bu halı görənlər oğlum-qızım ömür boyu bir qaşığı belə şorba içməzdilər.

Özümdən çimçəşirəm, suya cumuram. Bu gün çiləkdən tökülən su fərqlidir, deyəsən. Hər gün düş aldığım sudan dəyişikdir. Su elə mehriban-mehriban axır, elə bil, nazlana-

nazlana bədənimdə oynayır. Damcıları muncuq-muncuq bədənimdən ətrafa sıçrayır. Metlaxın üstü ilə su yoluna axır.

Bədənimi sabunlayıram. Sabunlu əlim bədənimdə sürüşür. Barmağımı bağırsağımın başına vururam. O-of... Acışır. Sabunlu əlimi bağırsağımdan yuxarı çəkirəm. Döşsüz qonşumuz ağılımdan çıxmır....

Dəsmalı canıma bürüyürəm. Günəşin işığı otağımın ortasına, yatağımın üstünə düşüb. Tül örtüyün ¹ dalından baxıram. Döşsüz qonşu qucağındakı dibçəkdə ağappaq tün çiçəyi² binaya sarı gəlir...

Cümə:

Həftənin son günüdür. Hər yer bağlı, hər şey təttil. Keşkə həyatın da təttili olardı. Altı gün yaşayıb yeddinci gün ölüb sonradan dirilərdik. Altı gündür ölü kimiyəm. Bu cəmdək qoxulu kisəli həyatımda yalnız yazılarımla yaşamışam.

Yerimdən qalxıram. Güzgüdə özümə baxıram. Qapını yavaşca açıram. Ərim salonda

¹ Tor pərdə.

² Gecələr ətir saçan gül.

yetim uşaqlar kimi balıncını qucaqlayıb xoruldayır. Uşaqların otağından içəri girmirəm. Qapıdan baxıram. Yuxuda elə məsum görünür ki, onları öpməyim gəlir. Hamama girmək istəyirəm. Yerində kisəm laqqahalaq laqqıldayır. Oğlum düz deyir, bəlkə də kisəmdən çəkdiyi şəkli Facebooka qoysa, birinci çıxar...

Hamamdan çıxmışam. Pəncərədən binanın önündəki parka baxıram. Gecə yağan yağışdan asfalt da dinc, toxtaq görünür. Saçlarımın suyu çiyinlərimə damcılayır. Döşsüz qadın əlində iki bərbəri çörək binaya sarı gəlir. Pəncərəni açıram. Tozlu şüşədə barmağımla yazdığım "mavayıl" kəlməsi hələ də durur. Əlimi şüşəyə çəkirəm.

Döşsüz qadın gözümdən itənə qədər onu izləyirəm. Bu gecədən otağım tün çiçəyinin ətri ilə dolacaq deyə, düşünürəm...

Fevral, 2011

Mənim nə vaxtımdı

Yatağında uzanmışam. Gözlərimi yumuram. Heç inanmıram... Elə, doğrudan, mən baxa-baxa gəlib gözümə girəcək!... Canımı bürüyəcək?... Hələ heç nə olmamış əl-qolum süstləşdi. Karxıblar. Yəqin, karxıblar. Mənə nə olub ki! Saçlarıma hələ bir dən də düşməyib. Çox tezdir. Mənə yaraşmır ki! Qarı-qocanı boşlayıb gəlib mənim yaxamdan tutacaq?! Qayınanamı, xalamı, qohum-qonşunun qoca qarılarını görməz olub gələcək mənim boynumdan asılsın?!... Xalamın saçlarında üç cüt-bir tək qara tük tapılmaz, baş-gözü titrəsə də, yastığına söykənib hələ də hökm edir. Xalam həmişə deyir ha: "Atan "xıx" deyib, sən onun burnundan düşübsən". Bunu özüm də bilirəm. Qərar deyil ki, atamın hər şeyi mənə miras qalsın. Qaşı-gözü, ağzı-burunu mənə qalıb, yetər. Məgər atamın mən-dən başqa ortacı¹ yoxdur?!

¹ Varis.

Bilirəm karxıblar. Gündə yüz dəfə Həsəni Hüseyn, Hüseyni Həsən yazırlar. Mənim heç bir zadım deyil. Ancaq ürəyimin başında bil-mirəm nə isə bir şey yığışib qalıb. Hökmən MRİ olduqda adımı başqası ilə dəyişik salıblar. Ruqəyyə, Ruhıyyə, Rufiyə, Huriyə... Elə hamısı bir-birinə oxşayır. Həkimlərin falçı yazısına bənzər ilan-qurbağa xəttini oxumaq bir o qədər də rahat deyil. Yəqin, karxıblar.

Hər nə oldu, hinduşka ətini yeyəndən bəri oldu! Mədəm belə yeməklərə heç alışmayıb. Bəlkə də qonşumuzun boylu gəlini ummuş, ondan yana məni qada tutmuş!

Verdiyim jurnalları gətirmişdir. Nə qədər dedim, içəri gəlmədi. Bir saat qapıda durub, bacı-bacın ölsün danışdı. İçəri gəlsəydi, bir qab da ona çəkərdim, gözü qalmazdı. İstədim ha evlərinə bir pay göndərim, sonra dedim, qoy uşaqlar yesin. Məgər ömrümüz boyu neçə dəfə hinduşka yeyirik ki. Yenə toyuq olsaydı, bir pay göndərərdim. Nə isə birinin tikəmdə gözü varmış ki, yeyəndə boğazmı cıra-cıra aşağı endi. Ərim dedi: "Hinduşkanın sümüyü bərk olur, yəqin, boğazında sümük qalıb". Nə qədər kürəyimin

ortasından çaldı, su içdim, ürəyimin başından tərپənmədi. Hər nədir, içəridə qaynaşır. Sanki qırtlağımı¹ ilan çalır.

Bəlkə həkim düz deyir! Amma mən anamın beşinci qızıyam, insaf deyil ki, məndən qabaqkılar, məndən böyüklər qalsın, mən gedim. Hələ onlardan qabaq anam var. Sıra ilə olsa, mənim növbəmə neçə nəfər qalır. Amma atam qardaşlarının lap kiçiyi idi. Onların içində yerləri tərs düşdü. Bilmirdim, atam naxoşdur. İlk məktəbin birinci sinfində idim. Üçüncü zəngdə təğzyiə gətirildilər. İki adama bir şüşə süd, bir neçə peçənye. Həmişə südü qonşumuzun qızı Azər ilə bölərdik. Birimiz bardaqa, birimiz isə şüşədə. Südü bölməzdən əvvəl Azər barmağını salıb şüşənin içindəki xamanı çıxarıb yalayardı. Sonra payını bardağın tökərdi. Tutuşdurardıq. Onun bardağı böyük idi. Həmişə məndən çox içərdi. Mənim bardağım bayraq rəngli bükülən bardaq idi. Süd töksəydim, saxlamazdı. Elə ona görə də şüşədə içməyi sevərdim.

Bir gün Azər dedi: "İzninizlə, xanım! Bu

¹ Udlaq: hülqum.

gündən mənim südümü Ruqəyyə ilə bir yerdə verməyin”.

Müəllim dedi: “Dalaşmırsınız? Olmaz! İki gün sonra barışanda deyəcəksən izninizlə xanım, mənim südümü Ruqəyyə ilə bir yerdə ver. Biz qonşuyuq”. Uşaqlar güldü.

Azər dedi: “İzninizlə, xanım! Anam deyib Ruqəyyədən bir şey alıb yemə, atasının sərətanı¹ var».

Müəllim süd şüşəsi əlində sinfin ortasında donuxub daş heykələ döndü.

O gün nə süd içdim, nə peçenye yedim. Anam: “Kim deyir xərcəngdir?! Həkimlərin başı çıxmır!”, – deyib əlindəki tükü yolunmuş toyuğu parça-parça böldü. “Mədəsində tikə qalıb, düzələcək”, – dedi.

Sabahdan, hər gün Azərə yanıq verdim. Bu gün toyuq-plov yedik dedim. Sabah toyuq pitisi, birisi gün qızarmış kartofla toyuq.

Azərin atası iki gündən bir beçələri kəsirdi. Anam isə bişirib suyunu, qaşığı-qaşığı atama içirirdi, beçənin ətini biz yeyirdik. Şilə-şorba yeməkdən canımız qurtulmuşdu. Bir ay keçmədi Azər dedi: “İzninizlə, xanım!

¹ Sərətan – xərcəng

Mənim südümü Ruqəyyə ilə bir yerdə ver, – sonra əyilib qulağıma dedi, – elə bil, mənim də atam xərçəngə tutulub, dünən biz də to-yuq-plov yedik!”.

Əgər həkim yanılmayıbsa, ürəyimin başındakı bu tikə atamdan mənə miras qalıbsa, kimin əlindən nə gələr?!

Görəsən, doğrudan, elə yorğan-döşəyə düşəcəyəm?!... 5-6 ay yaşayacağammı? Uşaqlar!... Kim bişirib-düşürəcək?!... Nə qədər də dondurucunu doldursam... Yoooo... Heç gör məni fikirləşən var?! Bilirəm də: məktəbə, universitetə gedəndə bir cüt təmiz corab tapa bilməyəcəklər!... Dərsləri?!...

Kim ertədən onları yuxudan ayıldacaq?”... Saat! Daş kimi yatırlar: bir saat da zəng çalsa, ayılmazlar ki, atalarına çəkiblər. Mən olmasam, yəqin, o da işinə gecikəcək!

İnanmıram!... Elə bu rahatlıqda baxa-baxa öləcəyəm?!... Ərim?!... Evlənəcək?!... Mənim yatağında sevişəcəklər?!... Gələn qadın mən dolandığım yerlərdə dolanacaq?!... Ayaqların mənim ayaqlarımın izinə qoyacaq?!... Paltarın mənim komoduma asacaq?!...

Paltarlarımı kimə verəcəklər?!... Təzə aldı-

ğım paltarlar necə?!... Heç əynimə geyməmişəm ki... Hələ anamın Məkkədən gətirdiyi tər-təzə parçaları tikdirməmişəm ki!... Bir ay deyil təzə paltomu aldığım! Kimə nə eləmişəm ki, aldıklarım özümə qismət olmur? İnanmıram elə-belə rahat-rahat ölüb gedəm! Nə zəhmətlə diş ilə, dırnaq ilə ev yığmışam. İnsaf deyil ki, tanımadığım birisi gəlib mənim evimə yiyə dursun. Olmasa, gedim idarədə həyat sığortasının kağızını təzələyim. Sığortanı uşaqların adına yazdırım. Kağızı yazanda dostum dedi elə: "Kişinin sonrakı arvadına mal yığırsan?!" Bəlkə də ərim evlənsə, mənim sığortamın pulu ilə təzə evləndiyi arvada qızıl-bəzək aldı?!... Yooo... Almaz! Mən tanıdığım kişi yüz arvad alsa belə, bu işləri anlamaz. O bilməz ki, arvadın boyun-qulağına qızıl alarlar. Deyirlər, ikinci arvad şirin olar bəlkə də ona aldı! Yooo... Almaz. Bilirəmalmaz. Sığorta kağızını dəyişməyəcəyəm. Qoy elə mən öləndən sonra üç yerə bölünsün, hərəsinə bir pay!

Gör, nə danışırım! Elə bil ki, doğrudan da, öləcəyəm! Amma işdir, ölsəm, mənim mirasım necə olacaq?!... Atamdan qalan malı

anamın adına keçirmişik. Mən anamdan tez ölsəm, necə olacaq?! Uşaqlarıma çatacaqmı?!... Utanıram bunu anamdan soruşum, deyər bəs onun ölümünü gözləyirəm. Bir vəkildən soruşmalıyam. Yetişməyə?!... Necə anama deyim axı mənim dədə malımı vəsiyyətində uşaqlarımın adına yazsın!...

Ölməyəcəyəm. Axı ölüm elə bu rahatlıqdadır!... Mən ki hələ ayaqdayam!... Mənim də boğazımın yolu, atam kimi tıxansa nə edəcəyəm?!...

Atamın dərisinin altında ancaq sümük qalmışdı. Yazıq kişi, son günlərdə, anamın bişirdiyi toyuq suyu da boğazından aşağı getmirdi. Anam çox zəhmətlə bişmiş beçə suyunu atamın ağzına töküdü, ancaq atamın ağzı deşik tuluq idi sanki. Beçə suyu ağzının qıraqlarından boyun-boğazına süzülürdü.

İstəmirəm bir dəri-bir sümük olanda kim-sə məni görsün. Bibimin də atam kimi boğazı tıxanmışdı. Ölməmişdən üç gün qabaq görməyə getmişdim. Ovurdları üstünə dəri çəkilməmiş sümük idi. Gözləri quyunun dibindən sızan işıq idi. Gözləri çuxurdan mənə baxan bayquş idi sanki. Bum-buz bozarmışdı. Bü-

tün qanı qulağından asılmış yaqut sırğalara yıǵışmışdır sanki. Aǵ dərisinin altındakı damarlar, xəritə üzərindəki cızılan çaylara bənzəyirdi.

İnanmıram. Mən elə olmaram. Bibim yaşlı idi. Qocalmışdır. Hələ mən qırx yaşımı təzə haqlamışam ki!...

Bəlkə də həkim yanılıb. Bir dəfə də onun yanına getməliyəm... Yanılmayıbsa necə eləməliyəm?...

Gözlərimi açıram. Qalxıb yatağımın qırağında otururam. Özümə ağlamağım gəlir...

May, 2011

Narını başmaq olmaz

“Narını başmaq olmaz... Lay-lay... Narını başmaq olmaz... Ax necə olmaz-olmaz... Necə olmaz-olmaz... Olmaz... Necə ki oldu. Hələ nə yaxşı Fəribadan qabaq gedib aldım ha! Yoxsa indi əlimdən çıxmışdı. Narını sport bluzumu oğurlamasaydılar, indi başmaqlarımla dəst olmuşdu. Onun da ağ yastı dabanı var idi. Keşkə qara dabanlı başmaq alardım. Çıraq kimi işıldayırdı. Amma yox... Ağ daban narınının işiltisini bir az boğur. Qara dabanlısını alsaydım ağalar badalaq atardılar. Ya da dib-bucaqdan elə süzülüb gedəsən ki, ayaqlarına baxmasınlar. Dedi, geymə! Qurtuldu da... Özü də bu qədər çətinliklə aldığım başmaqlar! Nə zəhmət ilə ayda beş minə nisyə aldım! Necə Fəriba bu gün salona gəlmədi! Yoxsa hirsindən partlayacaqdır”.

Ovcunu şampunla doldurdu... Saçlarına yayıb övkələdi.

"Nə yaxşı titan üzüyümü çıxardım ha. Barmağımda görsəydi, nisyə ala bilməzdim! Gözlərimi elə üzünə zillədim ki, çarəsizcə karıxdı. Bir azdan donu açıldı. Məgər danışmaqdan baş açırdı. Bilsəydim bu qədər çənə döyəcək, narıncı rəngli "Poma" bluzu da alardım. Amma yoo... Onun da pulunu çatdırı bilməzdim. Kişinin ürəyi heç istəmirdi nisyə versin. Necə oldu, bilmədim. Birdən dedi, olsun, ayda bir dəfə başmaqların borcunu gətirəndə sizi ziyarət eləyəm! Mən gəldim, sən də ziyarət elədin ha!!! Nə günə qalmışam ki, gəlim iki saat səndən dəng verib dəng alım. Beş mini miz üstə qoyub, aradan çıxacağam. Sən hələ buna bir bax!!! Çox da bir gözəl ola! Üç cüt-bir tək saçı vardı. Hələ burunu da ki, nə deyim! Min rəhmət Pinokionun burnuna. Qulaqları, elə bil, avtobus aynasıdır. Huş eləmir ki, adamın üzünə bir dəfə güləndə, özündən çıxmaz. Gözümü başmaqları tutmasaydı, məgər onun dükanına ayaq basardım? Qaş-gözünə vurulmamışdım ki!... Öz yanında deyir bəs,

o gonbul qarnı ilə çox gözəl-göyçəkdir! Hələ pis-pis də idman pal-paltarı satır. Amma haqqa dursan, başmaqlar da keçməli deyildi haa! Nə yaxşı ki aldım”.

Duşdan tökülən sudan bir ovuc tutub buğlanmış aynanın üzərinə səpdi. Aynanın qabağında yenə saçlarını övkələdi.

“Ölürəm köpükdən ötrü. Necə bu hamamda vanna yoxdur! Köpük ilə doldurub züyüldüyüm içinə, lap elə filmlərdə olduğu kimi!”

Yenə də ovcunu su ilə doldurub saçlarına tökdü. Saçlarından süzən köpüyü boynuna, döşlərinə, qarnına yaydı. Əlləri budlarına sarı züyüldədi. İkiəlli sağ budunu ovuşdurdu. “Daha əzələm titrəmir. Bal kimi baldırdı”.

Əllərini budunun dövrəsində halqaladı. Barmaqlarının ucu, az qalırdı bir-birinə çat-sın.

“Hələ gör Puma başmaqlarımla nə oynayacağam! Lap maneken olacağam”.

Yenə öz-özünə mızıldandı: “Yanıram eşq oduna gəl... Yanıram eşq oduna gəl...”

Sürüşkən əllərini yuxarı, qarnına sarı çəkdi. Cürü barmağı ilə köpüyü göbəyinə dol-

durdu. Barmağını göbəyində oynatdı. Uzun dırnaqlarının altı köpüklü idi. Titan üzük, barmağında parıldayırdı.

“Hə Nazlı! Nənə demişkən, doğrudan, bu uzun dırnaqlı barmaqların, qartal qıynağına oxşayır haa. Görəsən, məni ovlayan qartal, kim olacaq?! Təki mən deyən olsun, yüz dəfə də çağırsa: – “Nazlı!” ona “canım” deyərəm. Ancaq mən deyən kimi adımı səsləsin! Nazlı... Nazlı... Nazlı!...”

Nə fərq eləyir, bu adı anam seçib, yoxsa atam?! Min il də bir-biri ilə dartışsalar, anam deyər mən seçdim, atam isə deyər mən! Ancaq mən Nazlıyam. Nazlı deyəndə, elə bil kəlmələr saçlarımı tumarlayır. Öpür! Ağızdan nə də gözəl çıxır. Nazlı! Nazlı... Nazlı yarımсан... Lay-lay...”

Hamamın qapısı çalındı. Şəkilli şüşənin arxasında bir kölgə göründü. Çəkilib qıraqda durub başını qapıdan eşiyə uzatdı.

“Yenə bu qadındır. Hara gedirəm qabağırma çıxır”.

Qapını bağladı. Bir addım duşa doğru gedib, sonra geri döndü. Bir dəfə də qapını açib asmada idman çantasına, bir də paketdəki

başmaqlara baxdı. Qapını örtüb, duşun altına girdi. Saçlarından aşağı axan köpüklər yerə süzüb, kanala axdı. Saçlarını ovucları ilə övkələdi.

"Arvad lovğalıqdan az qalırdı partlasın. Ona deyən yoxdur ki, bu salonda, sən fikirdə olan adam tapılmır!!! Vah-vah! spreyi necə də üstümə fısıldatdı. Nə olsun ki! Bir az tər qoxuyurdum da... Birinci dəfədir ki, paltarlarımı yumaq yadımdan çıxıb, elə bu üzədən də çantamda qalıb tər qoxusu verir. Mən özüm çox hiss eləmişəm, bu salonda, hamıdan tər qoxusu gəlir. Utanmaz-utanmaz, gözümlə baxa-baxa spreynin hamısını üstümə fısıldatdı. Spreydir da, nə deyim! Min rəhmət Məşhəd ətrinə. Hələ deyəndə nə xəbərdir? Mənim allergiyam var, məndən icazəsiz niyə mənim üstümə fısıldadırsan? Deyir: yaxşı eləyirəm, tər iyindən öldüm! Amma yaxşı dedim haa... İyindən narahatsan, öz üst-başına, qoltuğuna fısıldat. Arvad baxa-baxa qaldı. Daha bir söz tapa bilmədi desin. Deyirəm, axı yekə arvadsan! Axı mənim kimi yarlı-yaraşılıq bir xanım məgər tər qoxuyar! Mənə nə olub ki?! Bax gör kim nə

geyib; nə rəng geyib, elə it kimi qoxulanır. Modalara bax, başmaqlara bax!... Turalım ki, tər qoxusu gəlir. Xoşun gəlmir, get vibrator-da o qədər özünü titrət ki, o gonbul qarnının yağı, piyi ərisin..."

Bir də qapı çalındı. Kimsə qapı dalından səsləndi:

– Xanım, tez ol! Bu duş ancaq tər almaq üçündür. Yuyunmağı evinizə saxla".

Qapını bir azca açıb bağırdı:

"O birisi duşlara bax. Mən indicə girdim".

Qapının arasından bir də asqıda plastik paket içindəki narıncı başmaqlarına baxıb, güldü. Duşa sarı getdi.

"Yenə sabun lifi yadımdan çıxıb. Nə olacaq, elə öz paltarımdır daa, bu da lif..."

Şampunu tumanına söykədi. Övkələyib canına çəkdi. Qollarına, boynuna, döşlərinə, qarnına, budlarına, dizlərinə çatanda elə möhkəm çəkdi ki, dərisi göynədi. Ayaqlarına çəkəndə, gözü çirкли, çatlaq dabanlarına sataşdı.

"Evdə yuyunanda yadımda olsun dabanlarımı ayaqdaşı ilə sürtüm".

Hamamın müşəccər şüşəsinin arxasında bir kölgə göründü. Qapını açıb baxmaq istə-

di. Əlini dəstəyə apardı, amma nə isə geri qaytardı.

"Boş ver. Yəqin, yenə o qadındır: qapını açsam, tez ol deyəcək. Qoymurlar ki, adam bir canasinər yuyunsun".

Duş altında durub gözlərini yumdu. Əllərini yuxarı qaldırdı. Barmaqları duşa dəydi. Su barmaqlarından axıb döşlərinin ucundan, gümüşü qayalardan axan şəlalə kimi ayaqlarına axdı.

"Kef elə, Nazlı! Nənənin yeri görünür. Burada olsaydı, deyərdi: "Qız! Az canına lif çək: yoxsa dərin nazıqləşər. Deyən yox ki, ay nənə, axı dəri paltardır, yuduqca nazıqləşsin?!"

Gözünü açdı. Siyah şüşənin dalındakı kölgə görünmürdü. Qollarını açıb, quş kimi suyun altında qanadlandı.

"Görəsən, mən də qu quşu kimi rəqs edə bilərəm?! Necə baletdə su içində öz dövrəsinə hərlənirdi!... İçimdən keçir, nə olardı o qanadların üstündə uzanardım!..."

Qolların sağa-sola açdı. Suyun altında öz dövrəsinə hərləndi.

"Nazlı xanım, bəsdir! Su quşu olmaq yə-tər. Yenə də qapı çalınar. Bəsdir. Üzünə bun-

dan artıq söz gəlmədən duşdan çıxsan yaxşı olar”.

Barmaqlarının ucu ilə saçlarını burub sıxdı. Şırı bağladı. Su kəsildi. Güzgü yanındakı asqıdan qətfəni götürüb çiyinə saldı. Əlini buxarlanmış güzgüyə çəkdi. Özünə baxdı. Qapını açıb çantasının yanındakı asqıya baxanda bəbəklərinə ildırım çaxdı sanki. Asqı bomboş idi. Yerə düşən qətfə suyu canına çəkdi. Qapının qabağında quruyub daş heykələ döndü. Saçlarının suyu damla-damla çiyinə, döşlərinə damcılayırdı. Sprey fısıldadan qadın uzaqda durmuşdu, o biri qadınlarla danışırdı...

Fevral, 2011

MÜNDƏRİCAT

Ünvan	5
Qar yağır	10
Aslanın erkəyi, dişisi olmaz	13
Ürəyim ağrıyır	24
İçimdəki qız	31
Badımcın rəngli "Mazda"	43
Bu yemək kəkrə dadır	57
Gəlinbacı	62
Sarı qatar	75
Səssizcə aşağı sürünən pillələr	83
Sən Allah, tez aç	87
Koroğlu da qocalarmış	97
Mavayıl	113
Mənim nə vaxtımdı	128
Narını başmaq olmaz	136